

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2956

Izdaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Granit

16 let že prebiramo uradna poročila konferenc MZ. Vsa so bila zanimiva in se v njih zrceli precejšen del sodobne zgodovine Evrope. Mislimo, da je bilo lansko poročilo, ki je zaključilo zasedanje treh zavezniških držav na Bledu, najbolj zgovorno, ker je delo resničen odmev vseh razgovorov, ki so trajali tri dni okrog zelene mize. Nič ni ostalo prikrita. Toda letošnje uradno poročilo, ki zaključuje belgajsko zasedanje blejskega brez dvoma še prekaša, ne samo v žuboreči dolžini, marveč tudi v udarni jasnosti stališča, ki so ga vse tri države-zaveznice zavzele do vseh velikih evropskih vprašanih. Edinstven pa je belgajski diplomatski dokument z ozirom na nenavadno svečanost — v obliki kakor tudi izbiri besed in misli — s katero zunanji ministri držav Male zveze pred vsem svetom z velikim povdorkom in zanosom izpovedujejo »popolno in lojalno enotnost« v vsej mednarodni politiki od Zveze narodov pa do sovjetske Rusije. Od 11 točk, v katere je belgajski komunikativni razdeljen, je posvečenih kar pet slovesnemu zatirjanju, da bo »zadržanje treh držav Male zveze do vseh mednarodnopolitičnih vprašanih zmerom isto in skupno in popolnoma solidarno«, kar pomeni, da so hoteli trije državniki v prvi vrsti označiti belgajski sestanek kot manifestacijo medsebojne zvestobe in istosmernosti. Šele v drugi vrsti jim je bilo na tem leželo, da uredijo in razčistijo sami zase nekaj nefranjih vprašanih, ki brigajo samo tri zaveznice, ne pa ostalega sveta, ki naj v enkrat za vselej, da je Mala zveza zunanje-politična enota, ki za nobeden razkol ni dostopna.

Kakor glede Balkanske zveze, tako so se namreč tudi glede Male zveze širile mednarodnopolitične klevete, češ, da ena zaveznic vleče sem, druga zopet tja, da ena boli goreča za sodelovanje z Italijo, druga bolj za sodelovanje z Nemčijo, da se ena manj boji obnove Habsburžanov, druga zopet bolj, da so ene privolile v oborožitev Avstrije medtem ko druge nočejo, kratko, da so v drobovju Male zveze zavladali nevarni revmatizmi, ki ne dovoljujejo več ponosne, ravne hoi. Belgrad je te govornice postavil na laž. Mala zveza ni revmatična, marveč zdrava, mladostna, odporna. V njej ni nobene razpokane, na njej ni niti sence kakšnih medsebojnih nezaupanih. Češkoslovaška, Rumunija in Jugoslavija imajo za zunanji svet skupno zunanjo politiko in jo bodo tudi obdržale, pa naj nastopi katerakoli vprašanje v Evropi. Naj se torej evropske države, ki so že delale račune na prepereli podlagi nesporazumov med državami Male zveze, nikakor ne zaletavajo, ker so v zmoči. Če se bodo poskušale nad organizmom, ki se imenuje Mala zveza in ki združuje nad 50 milijonov ljudi, bodo zdale ob granit, ne pa ob pesek, ki ga slučajno drži skupaj ista vreča. Pakl Male zveze ni vreča, ampak je življenjska žila, ki druži tri ude v organizmično živo celoto.

Razume pa se, da se imajo trije zavezniki, ki se le od časa do časa sestajajo, o marsičem za pogovoriti, kar se je v mednarodni politiki zgodilo, odkar se niso več videli. Saj zato so pa redni sestanki stalnega sveta Male zveze tudi vpeljani. Drugače bi ne imeli nobenega smisla. Tudi v demokratičnih državah se dogaja, da gre vsaka vlada pred velikimi mednarodnopolitičnimi dogodajini pred parlament in sproži debato o najboljši poti, ki bi jo bilo treba v interesu domovine iti. Iz stoterih nasvetov se v debati polagoma izkristalizira ena sama skupna volja, ki jo vsi sprejmejo, ki jo vsi podprejo in ki postane potem tudi izraz državne politike. Še bolj je to potrebno pri organizmu, kot je Male zveza, kjer so se združile tri države, ki ostanejo samostojne in neodvisne, a so se podvrgele samo enotni zunanje-politični disciplini, da se pri rednih sestankih zunanjih ministrov različna gledanja na nastale zunanje-politične probleme zlijejo v eno samo vsem skupno zunanje-politično smer, ki jo potem vse tri države na mednarodnem polju zastopajo. To je čisto navaden in zdrav postopek. Tako je imel tudi belgajski sestanek pred seboj polno mizo raznih problemov, ki so se nakopičili od lanskega Bleda in ki jih je bilo treba preresetati, v prijateljski debati izlučiti nebištevno od bistvenega ter določiti skupno, vsem trem državam več ali manj enako koristno smer. Uradno poročilo jih naniza celo vrsto.

Semkaj spada vprašanje zaupanja v Zvezo narodov in v vrednost njenega poročstva za male države, kakor tudi vprašanje neke skupne organizacije za obrambo varnosti vsake posamezne države. Morda so trije ministri imeli o teh problemih vsak svoje naziranje, ko so se sestali. To bi bilo tudi normalno. Saj so vsi samostojni misleci in nikaki avtomati. Morda so nekateri bili mnenja, da se ni treba toliko zanašati na jamstva in obljube velikih in da je več vredno zanašati se na svojo lastno moč, drugi pa so nasprotno trdili, da je Zveza narodov navzlic hudim pretreslajem zadnjih dni še vedno vpoštevajna vredno zatočišče manjših držav. Pri debati je beseda dala besedo, pojmi so se razčistili in na koncu se je mnenje zgostilo v skupno sprejeti sklep, ki ga je zabeležilo uradno poročilo kot bodočo politično smernico Male zveze v pogledu Zveze narodov in kolektivne varnosti. Druga takšna točka je bilo stališče do mirovnih pogodb, ki so zadnje mesece od raznih strani dobivale sirove sunke. Morda so prvotno glede avstrijske kršitve saintgermanske mirovne pogodbe zares vladala rahlo razlikujoča se mnenja o stopnji strogosti, s katero bi bilo treba nastopiti proti Avstriji. Pri debati v belgajskem zunanjem ministristvu so se pojmi razjasnili, državniki so drug drugega pomisleke razumeli in končno se je mnenje Male zveze zgostilo v nedvoumen odstavek 8 uradnega komunikacija, ki bo odlej tudi uradna zunanje-politična smernica vseh treh držav Male zveze. Trečja takšna točka je vprašanje sodelovanja držav Male zveze z Nemčijo in z rimskim ali italijanskim blokom. Nazirajna so lahko različna in na tem ni nič hudega. Države Male zveze z nobeno teh držav niso skregane in želijo z vsemi živeti v miru in prijateljskem sožitju. Kateri dati prednost? To je stvar okoliščin, političnih, gospodarskih, zemljepisnih, kulturnih. Debata, ki se je razvila v Belgradu, je tudi tukaj pojme razbistrila in končno dala sijajni deveti paragraf uradnega poročila, ki izraža najboljšo dobro vo-

Anglija sprašuje Nemčijo

Kaj misli Hitler pod „mednarodno pogodbo“ Ali Nemčija hoče v bodoče dano besedo držati Kaj z Avstrijo in Češkoslovaško

Berlin, 8. maja. c. Angleški veleposlanik v Berlinu sir Eric Phipps je danes dobil takozvano angleško polo nemški vladi. Vprašalna pola je bila poslana kot pismo siru Phipsu, ki ga naj potem ta izroči nemškemu zunanjemu ministru. Pismo je razdeljeno v posamezne točke, ki so zelo kratke in jasne in na katere naj bi nemška vlada podrobno in prav tako jasno odgovorila.

Uvodoma izjavlja angleška vlada, da je prešla obe notni nemške vlade, ki sta ji jo izročila pokojni von Hösch in pa von Ribbentrop. Obe notji je angleška vlada proučila zelo pazljivo in ju smatra za zelo važni. Vendar pa obžaluje angleška vlada, da Nemčija ni bila v stanju, da bi storila korak, ki bi naj pomiril mednarodno mnenje in tako pripravil položaj tako, da bi se lahko začela pogajanja za širši in iskren sporazum. Taka gesta nemške vlade bi bila nujno potrebna za uvod v kasnejša pogajanja.

Točke, ki jih je treba proučiti, so te:

1) Ali je Nemčija sedaj v stanu skleniti »prave pogodbe«? Po nemški spomenici od 24. marca t. l. se angleški vladi zdi, da je nastalo to stanje po mnenju nemške vlade v vkorakanjem Nemčije v demilitarizirani pas ob Reni. Da bi kasneje ne nastale v tem oziru nejasnosti, bo angleški vladi ustrezno, če pojasni nemška vlada svoje stališče o tem.

2) Kakšno je stališče nemške vlade do določb versajske pogodbe, ki še niso odpovedane. Angleški vladi ni do tega, da bi o tem vprašanju razpravljala, jasno pa je, da ji ni mogoče soglašati s stališčem Nemčije o tej točki.

3) Četrto poglavje spomenice od 31. marca opravičuje te dvome. Vse kaže, da dela razliko med nemško državo in nemškim narodom. Gre za to, ali smatra Nemčija, da je dosegla stopnjo, da lahko prizna sedanje teritorialno stanje in politično ustrojstvo v Evropi in da se bo po njem ravnala, razen če bi prišlo kasneje potem pogajanj in sporazumov do kakšnih izprememb.

4) Angleška vlada želi pojasniti o predlogu nemške vlade glede sklenitve letalskega pakta. Po mnenju angleške vlade je treba letalski pakt združiti z omejitvijo letalskega oboroževanja.

5) Angleška vlada pozdravlja zlasti predlagani pakt o nenapadanju med Francijo, Nemčijo in Belgijo in morebiti tudi med Nizozemsko. Angleška vlada se posebno raduje tega, da bodo ti pakti poglavljeni z garantnimi pogodbami. Mnenja je, da bi kazalo določiti podrobnosti tega žele pri pogajanjih o teh podrobnostih. Angleška vlada jemlje na znanje tudi predlog točke 17 odst. 22 o nenapadnih paktih med Nemčijo in državami na jugovzhodni in vzhodni nemški meji. Ali je Nemčija voljna podpreti te pakte še s posebnimi pogodbami

o medsebojni pomoči? Angleška vlada upa, da bo Nemčija sklenila te nenapadalne pakte kot članica Društva narodov in v okviru Društva narodov.

6) Angleška vlada vpraša, kaj pomenijo besede »države na jugovzhodni in severovzhodni meji Nemčije«? Ali so to samo sosednje države ali pa misli Nemčije z njimi tudi Sovjetsko Rusijo, Letonko in Estonko? Ali je pripravljena tudi z njimi skleniti podobne pogodbe. Angleška vlada pozdravlja zlasti to, da je Nemčija pripravljena pristopiti k mednarodni pogodbi, ki bi izključevala možnost poseganja v notranja vprašanja drugih držav.

7) Nemčija predlaga v točki 22 in 19 svoje spomenice ustanovitev mednarodnega sodišča, ki bi skrbelo za točno izpolnjevanje bodočih pogodb. Angleška vlada vpraša, kakšno bi bilo razmerje tega mednarodnega sodišča do sveta Društva narodov in stalnega mednarodnega sodišča.

8) Angleška vlada nalaga svojemu poslaniku v Berlinu, naj pove g. Hitlerju, da je treba rešiti še nekatera druga vprašanja, preden bo mogoče razpravljati o povratku Nemčije v Društvo narodov. Nemčija naj pojasni tudi tele besede: »da Nemčija loči statut Društva narodov od njegovih versajskih osnov«.

Ta vprašanja je treba urediti, še preden bi se pričela splošna pogajanja.

Italija-cesarstvo

Nocoj Mussolinijev proglas Pogajanja z Ameriko o „skupni obnovi“ Abesinije

Havas poroča: Proglas Mussolinija o aneksiji Abesinije se pričakuje v noči od sobote na nedeljo. Proglas bo namenjen vsemu italijanskemu narodu in bo v njem objavljen novi statut Vzhodne Afrike. Ta statut bo na čelo abesinske uprave postavil civilno osebnost namesto vojaške in bo proglasil obenem aneksijo Abesinije. Ker bo ta aneksija spremenila meje Italije, se mora poprej sestati veliki fašistični svet, ki je naslednik prejšnjega senata in ki odloča o vseh spremembah italijanskih meja. Kraljevina Italija je postala sedaj italijansko cesarstvo in italijanski kralj si bo privzel naslov cesarja in to vprašanje bo tudi predloženo velikemu fašističnemu svetu, ki tudi razpravlja v gotovih slučajih o pravicah krone. Zaradi tega lahko veliki fašistični svet da kralju naslov cesarja. Drugi krogi pa pravijo, da je ta možnost samo v načrtih.

Proglasitev aneksije Abesinije je torej sklenjena stvar. Na vest iz Pariza, da se bo svet Zveze narodov v ponedeljek pečal z abesinsko zadevo v tem smislu, da bi novo ureditev te države po italijanski okupaciji vzela v roko Zveza narodov sama, odgovarjajo danes v Rimu, da Italija tega za nobeno ceno ne bo dopustila. Rimska vlada stoji na stališču, da Zveza narodov nima več nobene pravice, da bi se z Abesinijo pečala, ampak, da je njena naloga samo, da vzame dejstvo osvojitve dežele po Italiji na znanje. Rimska vlada bo, kakor hitro bo proglasila aneksijo, kar se utegne zgoditi v najkrajšem času, Zvezi narodov to sporočila. Ako bi se ZN kljub temu še pečala s to zadevo, bo Italija to enostavno ignorirala in Zvezo narodov sploh zapustila.

Pogajanja z Anglijo glede jezera Tsana

London, 8. maja. b. Jutranji »Morningpost« trdi, da je italijanska vlada obvestila angleško, da je pripravljena pričeti pogajanja glede Tsanskega jezera in glede zgraditve velikega jezusa na tem jezeru, ki naj bi ga zgradili italijanski inženjerji. Seveda pa Italija pričakuje, da bo Anglija priznala sedanje stanje v Abesiniji.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, padavine, velike krajevne razlike vremena.

Zagrebska vremen. napoved: Pretežno oblačno z lahkim prehodnim deževjem.

Ijo držav Male zveze za energične poskuse za gospodarsko sodelovanje v podonavski kotlini, kakor predvsem za gospodarsko sodelovanje z Italijo in Nemčijo, brez razlike. Četrta točka, o kateri se je Mala zveza končno javno izrazila že lani na Bledu, a ki jo je bilo treba tudi letos ponoviti, da je na Dunaju in drugod ne izgubilo iz spomina, je vprašanje Habsburžanov, to je »povratak na prestol dinastije, katere navzočnost bi neizogibno povzročila najtežji spor v podonavski kotlini«.

Dnevni red belgajске konference je bil s tem izčrpan. Vsakdo sedaj ve in vidi, da ni šlo za nobeno lepljenje razpoklin ali uravnavanje treh krivulj, ampak za prijateljsko tvorno razpravo velikih mednarodnih vprašanj v posebno

Neguš v Jeruzalemu

Njegovo prtljago so izkrcavali dve uri

Portsaid, 8. maja. AA. Stefani poroča: Križarka »Enterprise«, s katero potuje abesinski cesar Haile Selasije, je prispela ob 16.30. Abesinski cesar je bil zelo neprijetno presenečen, ko je zagledal italijanske zastave, ki so bile izobešene zaradi prisotnosti italijanskega bolniškega parnika »Cezarea«, na katerem je bila prestolonaslednica princesa od Piemonta. Neguš je zapovedal, da morajo takoj na križarki izobesiti zastavo »leva iz plemena Jude« in se umaknil v notranjost križarke. Publika je videla zelo dobro cesarja v njegovem purpurnem ogrinjalu. »Enterprise« je nadaljevala potovanje v Hajfo.

Zjutraj ob 9.30 je prišla pred Hajfo angleška križarka »Enterprise«, na kateri je cesar Haile Selasije s svojim spremstvom. Križarka je spremljal rušilec »Volsele«.

Neguš se je izkrcal ob obali ob 11.32. Na ladji je bil tudi abesinski konzul v Egiptu, ki je nadaljeval vožnjo od Port-Saïda do Hajfe v neguševem spremstvu. Izdani so obsejni policijski ukrepi in je celo uglednim osebam prepovedano priti v cesarsko bližino. Izkrcani so bili v navzočnosti zastopnikov palestinske vlade. Tu se je nahajala tudi četa krajevne policije, ki je s fanfaro na čelu izkazala čast.

Neguša, cesarico, rasa Kaso in ostalo spremstvo, oblečeno v narodno nošo, je pozdravil haifski župan. Pri tej priložnosti je izrekel cesarjev dobrodružilo. Takoj nato se je neguš odpravil s spremstvom na postajo, kjer ga je že čakal poseben vlak, da ga odpelje v Jeruzalem. Po neguševem odhodu s parnika so celi dve uri izkrcavali njegovo prtljago. Neguš je vzel s seboj v nešteti zabojih velikansko količino zlata. Te zaboje so izkrcali na nabrežju in jih stražijo veliki policijski oddelki. Kje bo abesinski cesar v Jeruzalemu stanoval, še ni znano.

Agencija Reuter poroča, da bo abesinski cesar ostal v Jeruzalemu le toliko časa, da obišče svete kraje, potem pa bo brzkone odpotoval čez Francijo v Zenevo ter zastopal interese Abesinije pred Svetom Zveze narodov, ki se sestane v ponedeljek.

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj

pove. Plemenski poglavarji še vedno prihajajo z vseh strani in izjavljajo pokorščino Italijanom.

Na glavnem trgu Addis Abebe je bil Te Deum. Službo božjo je opravil vojaški škof Sarti. Nato je bila velika vojna parada na letališču, pri kateri je sodelovalo 40.000 vojakov in fašističnih milicnikov. Maršal Badoglio je izvršil pregled.

Tu se nahaja kakih 10 belgijskih častnikov, ki so bili v službi abesinske vojske. Oni se sedaj pripravljajo domov, ker je njih misija končana. Izjavili so, da so morali odnesti hitro pete pred Abesinci, ki so jih hoteli masakrirati, ker so nekateri krogi nahujskali abesinske vojake, da so Belgijci krivi njihovega poraza.

(DNB.) Italijansko vrhovno poveljstvo se bavi sedaj z priskavo, katere osebe so zagrešile v prestolnici razna kazniva dejanja. Maršal Badoglio je izdal proglas o ustanovitvi vojnega sodišča, obenem pa je dal nalepiti lepake po mestu, ki opozarjajo prebivalstvo, da bo strogo kaznovan po italijanskem zakonu vsak poskus upora, ropanja, tatvine, umori nad osebami, ki so se podvrgele italijanski zaščiti.

Zadnje dni je krožila vest, po kateri namerava Italija ustanoviti v Abesiniji domačinski vojaški kader. Toda italijanske oblasti so to zanikale. Inozemske vlade so dobile obvestilo, da se bodo garnizije v Addis Abebi omejile na tisto število čet, ki so neobhodno potrebne za ohranitev reda. V ta namen se bo sprejelo k vojakom določeno število domačinov, okrepitev italijanske vojske z domačini pa sploh ne pride v poštev. Maršal Badoglio je dovolil poslanistvom v Addis Abebi nadaljnje delo v dosedanjem obsegu v pričakovanju, da bodo ta poslanisti pozneje odpoklicana, ker abesinska država nima več svojega poglavarja, pri katerem bi bila ta poslanistva nastavljeni in pooblaščen.

Ras Sejum se predal

Agencija Stefani poroča, da se je davi v bližini Sokote prijavil poveljstvo 3. armadnega zbora ras Sejum, bivši poveljnik ene izmed najvažnejših abesinskih vojsk in ki je bil svojčas na severnem bojišču poražen.

Za prihod abesinskega cesarja so angleške oblasti storile obsežne varnostne ukrepe. Angleška krizarka »Enterprise« je bila v spremstvu enega rusilca, ko je priplula v luko Haifa (Izrael) ob 9.30. Že zgodaj pred prihodom ladje je angleška vojska zasedla vse dohode do luke, kjer so bile postavljene tribune, na katere pa so smele iti samo one osebe, ki so se že vnaprej obvezale, da ne bodo poskušale priti v zvezo z negušem in da ne bodo priredile nobenih demonstracij. Vrhovni komisar Palestine je odpoval uradno na položek Sinaj in zaradi tega ni mogel prisostvovati sprejemu neguša. Abesinskega cesarja so sprejeli višji uradniki. Ob 4 popoldne je prišel vlak z negušem in njegovim spremstvom že v Jeruzalem. Na kolodvoru so ga sprejeli višji uradniki britanskih oblasti. Tudi tukaj ni smel nihče od nepoklicanih priti v zvezo z abesinskim cesarjem.

Blamirana Anglija ... ? Naudušenje za sodelovanje z Italijo raste

London, 8. maja. V angleški politiki se je izvršil po zasedbi Addis Abebe cel preobrat. Včeraj zvečer se je zbral parlamentarni klub konservativne stranke, ki je sklenil, da pošlje k predsedniku vlade Baldwinu deputacijo, ki naj od njega dobi jasno izjavo, da bo vlada ukinila sankcije. Baldwin, ki nikoli ni bil preveč navdušen pristaja sankcijske politike in tudi ni preveč upal v uspeh politike Zveze narodov, je zagotovil svoje konservativne prijatelje, da bo Anglija pustila bres vsakih težav past sankcije, da pa je treba počakati zasedanja Zveze narodov, ki bo sankcijske politike lahko likvidirala, ne da bi preveč trpel njen prestiž. Na vsak način so konservativci prepričani, da bo angleška vlada svoje politiko napram Italiji na celi črti preokrenila.

Ta preobrat bo tembolj zanimiv, ker oficijozno glasilo francoskega zunanjega urada »Tempe« ne more skriti svojega nezadovoljstva nad hitro zmagajo Italije v Abesiniji, tako, da stoji pred zelo zanimivim dejstvom, da je danes angleška politika čez noč postala bolj italofilska, nege je bila doslej francoska, ki je prav za prav največ pripomogla temu uspehu Italije. Na čelo tej novi angleški politiki se je postavil sir Austin Chamberlain, ki je že julija meseca lanskega leta opozarjal Angleže na nevarnost protitalijanske politike. Takrat je tudi Baldwin z njim soglašal. Toda 19. decembra lanskega leta je bil varnost Austin Chamberlain tisti, ki je s svojim vabljivim govorom zoper kompromisno politiko, ki je iskala sporazuma z Italijo, povzročil padec italofilskega Hoareja. Tisti čas je bil sir Austin Chamberlain skupaj z lordom Cecilom in kanterburjskim nadškofom sploh najbolj navdušeni sankcionisti, včeraj pa je zadal sankcijski politiki on sam smrtni udarec.

Ta na videz protislovna politika, ki je mi ne razumemo, je popolnoma v smislu angleške politične tradicije, ki se v politiki ne ravna po kakšnih nespremljivih načelih, ampak se usmerja po vsakokratnih izkušnjah. Tudi v abesinski zadevi je Anglija eksperimentirala in ko se je sedaj njen eksperiment ponovno, nima nobenega pomena, da ne bi svojega stališča izpremenila. Anglija sedaj priznava, da ni upoštevala Mussolinija in hote to napako popraviti, ker je prepričana, da ji bo močna Italija, ki se je v tej vojski tako zelo izkazala, bolj koristna, kakor če bi ji Anglija še nadalje kljubovala. Močna Italija, pravijo sedaj v Londonu, je neobhodno potrebna za rešitev težkih vprašanj, ki zadevajo Evropo in bi bile zato skrajno nesposobne, če bi se nadaljevala politika, ki bi iz Italije morala napraviti nepremagljivo oviro pri reševanju teh problemov.

Seveda se ta preobrat ni zgodil brez vsakih ovir. Sankcionisti, kolikor pripadajo delavski stranki in pa protestantskim cerkvenim krogom ter idealistom, ki ne morejo preboleti poloma ženevske politike, niso predali orožja. Najbolj sovedo ravno v tem trenutku dvigajo zastavo sankcionistične politike, ki jo hoče vlada na vsak način likvidirati, tisti politiki, ki so v abesinski zadevi videli najboljšo priložnost, da se strmooglavi italijanski fašizem. Danes je napovedan velik šhod te stranke v znanem Albert-hallu, kjer bodo govorniki vse etorili, da javnost pridobijo za vstranjanje pri sankcijski politiki. Ti politiki polagajo največje nade na sedanji francoski parlament, ki ima komunistično-socialistično večino, katere je Mussolinij skrajno sovražna. Opozarjajo tudi na to, da

ne bodo priredile nobenih demonstracij. Vrhovni komisar Palestine je odpoval uradno na položek Sinaj in zaradi tega ni mogel prisostvovati sprejemu neguša. Abesinskega cesarja so sprejeli višji uradniki. Ob 4 popoldne je prišel vlak z negušem in njegovim spremstvom že v Jeruzalem. Na kolodvoru so ga sprejeli višji uradniki britanskih oblasti. Tudi tukaj ni smel nihče od nepoklicanih priti v zvezo z abesinskim cesarjem.

Italija namerava ustvariti mogočno abesinsko vojsko, ki naj bi zavojevala vso severno Afriko. Zdi se pa, da protitalijanska stranka, ki jo je do zdaj nastopal Eden sam, ne bo imela uspeha, ker vladi oziroma Anglešem sploh v prvi vrsti inponira uspeh, ki je na strani Italije. Italija je postala danes močna kolonialna država, katere Angliji more zelo škodovati, pa tudi zelo koristiti, če se bo angleška politika s njeno politiko istosmerila. V angleških vladnih krogih pravijo, da bo to tem lažje mogoče, ker tudi Mussolini in zelo tehtnih razlogov rajši vidi, da Italija in Anglija postaneta soprotni prijatelji, kakor da bi tvegali konflikt s najmočnejšim svetovnim imperijem na celi črti, kar bi pomenjalo sanj gotovo večji risko, nego je bila abesinska ekspedicija.

Kar se tiče Francije, je danes precej desorientirana. Desničarski listi so popolnoma na strani Italije, socialistični in komunistični pa seveda zahtevajo obojedo italijanske politike in uničenje njenih uspehov po Zvezi narodov. Zanimivo pa je, da levičarska »Re Nouvelle« in »Oeuvre«, ki pripadeta meščanskim strankam, svari pred zvezarsko politiko in opozarjata, da je Anglija sedaj popolnoma na strani Italije in da je angleška vlada finančno že sklenila dovoliti Italiji veliko posejilo na račun petrolejskih koncesij v Abesiniji.

Paris, 8. maja. b. Tukajšnji politični krogi z veliko napetostjo pričakujejo sklepe na jutranji seji velikega fašističnega sveta in italijanske vlade. Splošno vlada prepričanje, da bo jutri kralj Viktor Emanuel proglašen za abesinskega cesarja, maršal Badoglio pa za podkralja Abesinije. Menda Anglija proti takšnemu razvoju dogodkov ne bo resno nasprotovala.

Jutranji listi obširno poročajo iz Rima in Londona, da bo bržkone prišlo do skorajšnje pomiritve med Anglijo in Italijo, medtem ko bo Francija, ki se vedno zastopa teorijo Zveze narodov, ostala popolnoma osamljena. Francosko javno mnenje se tega dobro zaveda in je časopisje že pričelo pozivati vlado, naj resno računa s to možnostjo in pravočasno predlaga ukinitve sankcij, da si tako zagotovi prijateljsko fašistično Italijo.

London, 8. maja. b. Angleške politične kroge trenutno najbolj zanima, kako se bo uredila zadeva sankcij proti Italiji. Iz krogov britanske vlade ni mogoče v tem oziru zvrediti prav ničesar. V zvezi s tem pa se je sprožilo sedaj tudi vprašanje britanskega brodograja, ki je zasidrano v Sredozemskem morju. Dalje zanima britansko javnost tudi zadeva z laško črno armado, ki jo baje po nekaterih vesteh že pripravlja v svojih kolonijah. Kar pa je najbolj zanimivo, pa je vprašanje neguša in abesinske vlade. To vprašanje se danes v britanski javnosti obravnava zelo živahno. Ljudi predvsem zanima, če bo Anglija priznala neguša še naprej kot abesinskega cesarja, ki trenutno ne more opravičiti svoje oblasti na abesinskem področju. Tukajšnji abesinski poslanik je izdal poročilo, v katerem pravi, da abesinska vlada še dalje vodi državne posle pod predsedstvom bivšega guvernerja Addis Abebe in da ta vlada vrši oblast nad tri četrtine Abesinije. Zaradi tega torej ne more biti govora o likvidaciji abesinskega cesarstva, ker so Italijani samo v enem delu Abesinije zasedli glavne zvezne črte, vse drugo pa je v rokah in pod oblastjo abesinske vlade, ki izvaja trenutno oblast namesto neguša. Takšne izjave pa prihajajo zelo prav britanski diplomaciji in bo bržkone z njimi operirala na zasedanju sveta Zveze narodov.

Krofta odhaja zadovoljen „16 letna harmonija naših čustev“

Belgrad, 8. maja. AA. G. Krofta, češkoslovaški zunanji minister, je bil tako ljubezniv, da je dal poročevalcu agencije Avale tole izjavo:

Sročen sem, da morem po agenciji Avale še enkrat povedati vseh Jugoslavij, kako globoko me je ganil tako prisrčen in bratski sprejem, ki sem ga doživel v Belgradu. Ne morem zadosti podčrtati, da smo prav v tem ozračju prisrčnosti in bratstva moja tovariša iz Male zveze in jaz začeli posvetovanja, jih nadaljevali in jih končali. Komuniste jasno kaže, kolikšnega pomena so bila ta posvetovanja za bodočnost našega skupnega delovanja. Odveč bi bilo, če bi posebej poudarjal, da sem popolnoma zadovoljen s tem prvim zasedanjem sveta Male zveze, ki sem se ga udeležil in za čigar plodne rezultate je treba pripisati zaslugi v prvi vrsti visokemu odkritju in neizmisljivi daljnovidnosti Nj. kr. Vis. kneza namestnika, ki goji do njega čustva najglobljeja spoštovanja. Predsednik konferenc dr. Milan Stojadinović, ki ga kot državnik odlikuje precizno in jasno opazovanje stvari, je dal v službo naših posvetovanj svoje veliko in dragoceno ter popolno razumevanje vseh problemov, ki smo jih proučevali ter tako pripomogel skupaj z iskrenim in vdanim sodelovanjem g. Titulescu k popolnem uspehu tega zasedanja. Ni bilo odveč, da je naša skupnost, ki je prirodni izraz čvrste volje naših prijateljskih in zavezniških treh narodov, v tem času negotovosti še enkrat pred vsem svetom ugotovila, da temelji naša varnost na našem soglasju in na naši neomajni svesti skupnega ideala mira in ohranitvi vseh pridobitev, ki pomenijo naše nacionalne bogastvo, vse tisto, kar nam je največje in najdražje. To soglasje, ta svestoba, ta skupnost nazorov in pojmovanje, ta harmonija naših čustev preveča vso šestnajstletno zgodovino Male zveze, politično konstelacijo, ki je prestala svoje preizkušnje, ki si je morala kdaj pa kdaj s mukami ustvarjati svoje začetnice plemstva in ki se nikdar ne misli oddaljiti od fitega, kar jo je doslej predstavljalo njeno vodilno misel. Ta enotnost Male zveze predstavlja dejansko njeno moč. In nje črpane vse tiste sile, ki jih dajemo v službo ohranitve mira. Globoko smo prepričani, da tako služimo ne samo zakonitim koristim naših treh držav, prav tako tudi koristi vse evropske skupnosti. Prav v tem duhu intimnega sodelovanja smo na naših sestankih v Belgradu proučili vse probleme, ki se tičejo naših treh držav. Prav tako po zaslugi tega intimnega sodelovanja smo prišli do rezultatov, ki smo jih navedli v našem komunikatu. Dogodki, ki se vrste okoli nas, politični in gospodarske preorientacije nas določajo sodelovanja pripravljena, da smo

kos vsem položajem, a naša reakcija je jasna in odločna.

Zapuščam Belgrad globoko prepričan, da je bodočnost treh držav Male zveze bolj kakor kdajkoli prej skupna. S svojega kratkega bivanja v lepi in ponosni prestolnici Jugoslavije odnašam spomin, ki mi je dragocen. Zmerom se bom z ganjenjem spominjal ur, ki sem jih preživel med vami.

Zaključni posveti

Belgrad, 8. maja. m. Čeprav je bila sinočnja konferenca sveta Male zveze formalno zaključena, so se zunanji ministri držav Male zveze danes dopoldne zopet sestali v kabinetu zunanjega ministrstva ter so razpravljali predvsem o trgovinskih in raznih gospodarskih vprašanjih, ki interesirajo Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo. Zunanji ministri držav Male zveze so na današnji konferenci iskali načinov, kako bi se medsebojni odnosi, ki so v zadnjem času popustili, zopet zboljšali. Opoldne se je češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta odpravil na Avalo, kjer je položil venec na grob neznane vojaka. Rumunski zunanji minister Nikolaj Titulescu je popoldne porabil za to, da se je odpravil na Oplenac ter se tam poklonil spomenu blagopokojnega kralja Aleksandra in položil venec na njegov grob.

Na današnji dopoldanski konferenci so zunanji ministri držav Male zveze redigirali in sprejeli zapisnik sedanjega zasedanja stalnega sveta. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović bo sveder na čast g. dr. Krofta in Nikolaja Titulescu priredil intimno večerjo, kakor bo dr. Krofta z nočnim jutrim budimpeštanskim brzovlakom zapustil naše prestolnice in se odpravil v Prago. G. Titulescu bo ostal v Belgradu še jutri do večera, nakar se bo odpravil.

Hitler čaka ...

Zanj dela čas v Avstriji

Dunaj, 8. maja. AA. (Havas.) Neki nacionalno socialistični krogi trde, da poznajo zaupno vodila, ki krožijo med odličnimi člani nemške narodno-socialistične stranke. Navodila pravijo, da Hitler nima, kakor je sam pred kratkim izjavil, nobenih napadnih namer proti Avstriji, ker je prepričan, da dela zanj v Avstriji čas in da bo prišel dan, ko bodo z ostanki versajške mirovne pogodbe ure-

Domači odmevi

Kraljica Marija se je vrnila

Belgrad, 8. maja. AA. Sinoči ob 18 se je vrnila v Belgrad iz Romunije Nj. Vel. kraljica Marija. V njenem spremstvu sta bila polkovnik Pogačnik in kapetan korvete Vuković.

Zmaga katoliških akademikov na ljubljanski univerzi

Ljubljana, 8. maja. Danes popoldne so bile na univerzi volitve novega vodstva akademske akcije za izpolnitev univerze. Udeležba akademikov je bila izredno visoka. Postavljene so bile tri liste in sicer: »Slovenska lista katoliških akademikov«, »Neodvisna lista marksistov vseh vrst« in lista »Nationalistične omladine. Slovenski akademiki se je odločil tako, kakor je edino naravno. Borbo za izpolnitev najvišje slovenske kulturne ustanove je zauspal Slovenski list.

Volitve so bile na predlog katoliških akademikov tajne in po čistem proporciju.

Rezultati so naslednji:

- I. lista: 344 glasov
- II. lista: 234 glasov
- III. lista: 118 glasov

Za predsednika je izvoljen nosilec slovenske liste katoliških akademikov g. Verbič Pavle.

Organizacija JRZ

Kongres JRZ

Belgrad, 8. maja. m. Prihodnji teden bo seja izvršilnega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice, na kateri bodo člani tega odbora dr. Milan Stojadinović, dr. Anton Korošec in dr. Mehmed Spaho sprejeli sklepe glede kongresa JRZ, ki se bo vršil koncem tega meseca.

Banovinska konferenca JRZ v Ljubljani

Belgrad, 8. maja. m. V soglasju z izvršilnim odborom JRZ bodo v nedeljo 10. t. m. banovinske konference JRZ v Ljubljani za dravsko banovino, v Cetinju za zetska in v Skoplju za vardarsko banovino. Banovinski konferenci JRZ v Ljubljani bo prisostvoval tudi predsednik banovinskega odbora JRZ in član izvršilnega odbora JRZ notranji minister dr. Anton Korošec. Konferenca v Skoplju se bo udeležil minister za socialno politiko Dragiša Cvetković kot član glavnega odbora JRZ. Na konferenci v Cetinju bo tudi član kluba JRZ gradbeni minister dr. Marko Kožulj in bivši minister Voja Janić kot član izvršilnega odbora JRZ. Na banovinskih konferencah v Skoplju in na Cetinju bosta izvoljena banovinska odbora ter člani za glavni odbor. Na konferenci v Ljubljani pa se bodo volili samo člani za glavni odbor JRZ.

Belgrad, 8. maja. m. V prostorih JRZ je bil nocoj sestanek mladinske sekcije JRZ, na katerem je imel daljši govor minister za socialno politiko in narodno zdravje ter zastopnik pravosodnega ministra Dragiša Cvetković. Istočasno je bil v strankinih prostorih tudi sestanek delegatov vseh pododborov iz Belgrada, Zemuna in Pančeva, na katerem so bili sprejeti sklepi glede volitev predsednika okrajne organizacije za Belgrad, Zemun in Pančevo. Volitve predsednika tega odbora bodo prihodnje dni.

Belgrad, 8. maja. m. Iz Peči poročajo, da je bila tam danes uspešna konferenca JRZ, na kateri sta poročala o političnem stanju v državi minister za javna dela dr. Kožulj ter delegat izvršilnega odbora Janić. Po konferenci sta dr. Kožulj in dr. Janić nadaljevala pot v Cetinje.

Glasovi o JNS

Toliko je JNS vsekakor še živa, da se o njej govori in piše, kakor o neki stvari, ki je nekaj časa. Kaj o njej govorimo, ne vemo, ker je to predprava njenih virilistov, ki se skrbno zaklepajo v razkošne kabinete Uzunovičeve palače, o njej pa piše na primer »Obzor« takole: »Zanimivo je to, da JNS, katerih pristaje med Hrvatmi bi danes mogli naštet na prste, voli virilne člane. Morda so senator dr. Anglijinovič in tovariši mislili, da bodo s tem v javnosti dosegli neki učinek. No, če je tako, so se zmotili. JNS je svojo vlogo doigrala. — Glavni odbor JNS je danes konglomerat poedincev, pristajev raznih bivših strank, ki so se svojočasno odpovedali svojim maticam. Kaj na primer more idejno vezati bivšega župnika Pavla Matića, ki je bil leto in dan član bivše HSS in bivšega radikala Nikolaja Uzunoviča in integralnega Jugoslavana dr. Grgo Anglijinoviča ali duhovnika don Fran Ivančevića in »slobodnog mislioca« dr. Kramerič? Nič drugega, kakor spoznanje, da jim je JNS ostala kot zadnje sredstvo, s katerim bi se morda mogli še kdaj dokopati do oblasti. Ker, kakor v preteklosti, tako tudi danes, glavni odbor JNS ne računa z volilci, da bi z njihovim zaupanjem prišel do oblasti. Člani glavnega odbora JNS špekulirajo z razvojem političnih dogodkov v mnenju, da bi se mogla pokazati potreba, da bi jih nekdo poklical, kot pomožne čete. Mislimo pa, da se v tem motijo, ker taki časi so minili. — Za naše politično življenje je obnovljena aktivnost JNS minus, ker ne prinaša nobene nove ideje in njeni predstavniki ne dajejo nobenega poročila, da ne bodo nadaljevali z znanimi metodami, ki so se izkazale kot popolnoma izgrešene in škodljive.«

Tovarna Zenica se pripravlja

Znano je, da so odločilni faktorji pred nedavnim časom sklenili, da se obstoječa železnica v Zenici v Bosni razširi. Tvrdka Krupp, ki naj bi to delo izvršila, je že razpisala dražbo za oddajo gradbe prvih objektov v znesku 8 milj. din. Dela so zaenkrat omejena še na majhno število delavcev, verjetno pa je, da bo še v mesecu maju tu zapo-

stlenih več sto delavcev, ker prvi del gradbenih objektov za vsoto 8 milj. din naj bi bil po načrtu še v letošnji gradbeni sezoni pod streho. Lansk leto je bila v ta namen v Zenici zgrajena velika kalorična centrala, ena izmed največjih v državi. Gradili so jo celih 5 let, dela je izvedla tvrdka Tili iz Sarajeva. Sedanja kapaciteta nove centrale je 4500 kw. V načrtu pa je razširjenje centrale in dvojno povečanje energije in inštaliranje še enega turbogeneratorja. Stroj je svojčas nabavila Nemčija na račun reparacij. Ta elektrarna bo zalagala z električno energijo železarno, rudnik, tovarno v Zenici in javno razsvetljavo in oba velika premo-gokopa Kakanj in Zenico. Ta električna centrala ima dosedaj največji tovarniški dimnik v državi, ki je visok 98 metrov.

Kdo je podpisal „protest“ Jadranske straže?

Iz popolnoma zanesljivega vira izvem, da je znani protest proti Prosvetni zvezi za jadransko Stražo podpisal le predsednik za organizacijo dr. Pirkmajer sam, ne da bi zadeva bila prej predložena odboru, kakor bi bilo pravilno. Ta protest jadranske Straže potemtakem sploh ni veljaven ne le zaradi omenjenega formalnega pogrška — kajti soprodpisati bi moral vsaj še en odbornik — ampak tudi zaradi tega, ker je popolnoma v nasprotju z navodili, ki jih ima JS od svoje centrale, ki slovejo v tem smislu, da se mora organizacija kot takšna vzdrževati vsakega poseganja v politiko. Organizacija JS je nadstrankarska in vsedržavna že po svojem splošnem patriotskem namenu. Tega se je očividno zavedal tudi dr. Pirkmajer. Zelo je tudi kar sam podpisal »protest«, ki je bil jenesarskim političnim potrebam, da ga prezentirajo v Belgradu. Najbrže se mu je zdelo, da bi mu bilo težko dobiti potreben podpis tiskarja oz. blaginjavca za take namene. Ali je g. Pirkmajer mnenja, da bo takšno postopanje njege kot predsednika, jadranske Straže pri njenem delovanju in razmahu kol nepolitične organizacije, kar bi morala biti — v korist?

Zopet afera!

Afera se za afero vrsti — mi ne pridemo veni! Dogodek ali dejanje, pri katerem posrednici »zaslužijo« denarja, do nam navadnim zemljanom neslušten višim, država pa je oškodovana za težke milijone, se kratko in malo imenuje afera. Časopisna poročila o aferah že beremo kakor vremenska poročila: v tem kraju je bilo toliko stopinj vročine, v onem pa toliko; toliko v senci, toliko pa na soncu. Ob tem dogodku se je toliko denarja izgubilo v neznan smer, ob tem pa toliko — to je afera, naslednji dan časopisi že pišejo o drugi.

Sedaj razburja jugoslovanske duhove afera s posesti kneza Thurn-Taxisa v Karlovcu. Stvar je v kratkem sledeča: L. 1919. je vsa nepremična imovina kneza Thurn-Taxisa kot tuje državljanca prišla pod sekvester. Uprava se je na moč trudila, da bi bil sekvester nad posesti ukinjen in je vso stvar prepuščala belgradskemu advokatu dr. Celobonoviču. Ta pa je ustanovil neko, najbrže samopapirno, delniško družbo »Adeš«, d. d. za eksoportiranje gozdov. V upravnem odboru so bili poleg dr. Celobonoviča tudi uradniki na posestvu kneza Thurn-Taxisa, upravniki Rudolf Bergen, Jakob Hanik, Jakob Ruso in dr. Voja Janić. Ta delniška družba je za 10 milijonov Din kupila vso nad 200 milijonov vredno nepremično imovino, nad katero je bil potem l. 1924 res ukinjen sekvester, ko je bil minister za pravosodje dr. Lukinič, pristal samostojne demokratske stranke, ki je že prej zagovarjal mnenje, da je treba ta sekvester ukinuti, proti dr. Grizogonu, ki je v stranki zastopal nasprotno mnenje. Kljub temu sporu v sam. demokratski stranki pa je ostalo dejstvo: posestva so prešla v last družbe »Adeš«, ki jo je v ta namen iznašel zastopnik kneza Thurn-Taxisa dr. Celobonovič. Vel, ki so v ta namen posodili svoja imena, so dobili velike provizije, dr. Celobonovič pa se je prvotno pogodil, da dobi 30 odst. skupne vrednosti vsega posestva, t. j. okrog 60 mil. Din, ako se mu posreči odpraviti sekvester, pozneje pa sta pogodba izpremenila tako, da dobi 40 odst. delnic, 25 milj. v gotovini, ki jih je tudi prejel. To nagrado v delnicah in v gotovini je moral seveda dr. Celobonovič deliti s svojimi pomočniki. Tako je bivši javni notar v Zagrebu dr. Danilo Dimović dobil 8 odst. delnic, v gotovini pa »samo« 12 milj. Advokat Vinko Zorec je zaslužil 111.000 Din, šumarski strokovnjaki so za 40 dnevnih delo na terenu prejeli po 30.000 Din. Neki Jovan Bukovala je dobil 20.000, Manojlo Divjak pa samo 10.000. dr. Rotković iz Zagreba bi moral dobiti pravzaprav 3 milj., v resnici pa je dobil samo 450 tisoč Din, advokat dr. Miladin Marinković je prejel 50.000. Tako dr. Celobonovič pri zasluževanju razdeljuje vsoto, s katero je razpolagal. Prizadeti pa ali taje, da bi bili res toliko prejeli, ali pa pravijo, da je to nagrada, ki ne presega navadne mere. Dr. Celobonovič priznava, da je njemu ostalo le 6 milj. Din.

L. 1931. je knez Thurn-Taxis pred habskim sodiščem tožil Jugoslavijo radi nekih gozdov, ki mu se niso bili izročeni v last. Ob tej priliki je prišla na dan obširna korespondenca, iz katere je mogoče razbrati zagonetni potek dogodkov, ki so privedli do ukinitve sekvestra. Imena oseb so tu označena s tajnimi šiframi, ki pa so že pravilno razložene. V afero je vpletenih tudi nekaj državnih uradnikov, ki jim je upravnik ur. Bergen po nalogu osrednje uprave v Regensburgu izplačal »za uslugo« lepe vsote in zdi se, da bo razsvetljuje te najbolj zadele.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. maja. m. Na včerajšnjem občnem zboru »Putnika« je bil iznova izvoljen dosedanji odbor. Od Slovencev je v odboru dr. šter, ravnatelj tujsko-prometnega sveta banske uprave v Ljubljani.

Belgrad, 8. maja. m. V kabinetu finančnega ministra bo jutri dopoldne seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov, na kateri se bo nadaljevala razprava o vprašanju plugov. Na dnevnem redu je še vedno sprememba uredbe o ustanovitvi centralnega fonda za sanacijo glavnih bratovskih skladov.

Belgrad, 8. maja. m. V zvezi z gradnjo železnice Požarevac—Kučevo je bil danes zaslišan senator Daka Popović.

Belgrad, 8. maja. m. Prometni minister dr. Mehmed Spaho si je danes ogledal Savsko pristanišče, kjer se bodo v najkrajšem času pričela dela za zgraditev novega pristanišča, ki bo največje in najmoderneje v podonavju. Dela za to pristanišče bodo izvršena iz kredita 80 milijonov Din.

Belgrad, 8. maja. m. Včeraj je imel tukaj sejo novoizvoljeni odbor protituberkulozne lige, na kateri je bil ponovno izvoljen za predsednika sanitetni general Zarko Ruvdič. Na seji je bilo sklenjeno, da se bo tudi letos v dneh od 17. do 23. maja vršila po vsej državi propagandna proti tuberkulozi.

Škofijski sedež sv. Viktorina v Ptujju odkrit

Nova starokrščanska odkritja v starem Poetoviju

Ptuj, 8. maja.

Kristusov nauk je pognal v starem Poetoviju in sosednjih pokrajih že v III. stoletju globoke korenine. Saj so se baš v Poetoviju stekale važne vojaške in trgovske ceste, ki so vezale zapad z vzhodom in severne pokrajine z južnimi v tisočletnem rimskem imperiju. Cerkveni pisatelji imenujejo proti koncu III. stoletja učenega in uglednega cerkvenega pisatelja sv. Viktorina, ki je za cesarja Dioklecijana dosegel leta 303. po Kr. mučeniško palmo, da je stoloval kot škof v Poetoviju. Nadalje nam je znan iz podpisov udeležencev na cerkvenem zboru v Serdiki (Sofiji) leta 343 po Kr. ptujski škof Aprianus in treh katoliških nadpastirjev Markus, ki ga imenujejo akti aquilejskega koncila iz l. 381. po Kr. Končno poznamo še arijanca Julija Valensa, ki je bil iz Poetovija pregnan v Gornjo Italijo. V viharjih valovih preseljevanja narodov je tudi ptujska cvetoča cerkev občina propadla in kar je ušlo splošnemu razpadanju, so gotovo uničili poganski Slovani, katerim so šele v VI. stoletju oznanjevali novi blagovestniki Kristusove besede.

Se redkeje kakor zgodovinska poročila cerkvenih pisateljev o početkih krščanstva v Poetoviju so bile najdbe iz te dobe. Le tu in tam so našli svetilnice s Kristusovim monogramom ali s starokrščansko ornametiko. Krščanskih nagrobnikov kakor v Celju še niso tu našli, pač pa borne odlomke neke starokrščanske votivne plošče z Zgornjega Brega.

Izmed ostalih najdb lahko omenimo še gornji del rimskega oltarja, čigar robovi krasijo štiri palmete. Kateremu božanstvu je bila ara posvečena, se ni dalo dognati, ker o napisu ni na kamnu nikakega sledu. Prav lep je še odlomek večjega

Steber starokrščanske oltarne pregrade (cancellae).

rimskega reliefa z nekim mladeničem. Med zemljo in gruščem je vse polno črepin najrazličnejših

Nekdanja barvarna (Miklošičeva ul. 12) pod katero je zidovje starokrščanske bazilike.

Najlepša in najdragocenejša starokrščanska najdba sta še vedno dva bronasta svečnika s Kristusovim monogramom, ki so ju odkrili pri gradnji železnice l. 1858. v Rogoznici. Na prvem je napis: Intimius Maximilianus fratres Crispino posuerunt, na drugem: votum Pusinnio posuit. V vodniku »Poetovio« od M. Abramčiča zveemo, da je bil Crispinus najbrž galški mučenik. Pobožni ptujski romarji, ki so morda obiskali v Galiji grob sv. Martina Tourskega, so prinesli brččas iz mučeniške grobnice svetle ostanke domov ter jih shranili v kakšni kapelici. Proti koncu IV. stoletja sta tu poklonila brata Intimius in Maximilianus ter Pusinnio ta dva svečnika v izpolnitve kake zaobljube.

To je bilo do leta 1925 vse, kar je bilo znano o starokrščanski dobi v Poetoviju. Ko so pa prezidavali hišo v Miklošičevi ul. 14. severovzhodno od sedanje stolnice, so nepričakovano zadeli na odlomek starokrščanske, na obeh straneh skulptirane oltarne pregrade (cancellae) iz mramorja. Leta 1932. so nasprotni gostilne »Judennac« izluščili iz starega obcestnega zidovja tej pregraji pripadajoči steber z žlebom na levi strani. Na sprednji strani je najbrž bil ornamet popolnoma uničen, na zadnji pa je videli le priprosti dvojni okvir. To vse je dalo povod, da so začeli iskati starokrščansko baziliko v bližini sedanje mestne župnijske cerkve sv. Jurja.

Pred dvema tednoma je dal tukajšnji trgovec g. Rudolf Havelka podreti svojo staro hišo v Miklošičevi ulici 12. Pri kopanju temeljev za novo hišo so morali povečati tudi nekdanjo klet, ki je bila vsa nasuta s kamenjem, gruščem, staro opekno podrtih stavb itd. Pri tem so odkrili zopet izredno važne starokrščanske in tudi druge spomenike, kakor n. pr. odlomka dveh vojaških nagrobnikov z napisom. Vso pozornost vzbujajo mramornat, zelo okusno izdelan steber, ki tudi pripada starokrščanski oltarni pregraji (cancellae). Na njem vidimo vinski trto z listjem in žlahtnim grozdem, ki se vije iz vaze z dvema ročajema navzgor. Na vrhu sedi proti levi obrnjen golob, ki nosi na levi peruti križ. Ves prizor je obdan s priprostim okvirom. Leva stran stebra ima globok žleb za ploščo oltarne pregrade, ostale ploške so brez okrasov.

Prav tako zanimiv je odlomek take, bogato okrašene plošče s tipično starokrščansko ornametiko. Lep je nadalje okrušek s cvetličnim ornamentom. Veliko množino raznih drugih mramornatih odlomkov in kamnov bo treba še natančno pregledati, kajti brezdvomno izvirajo še od bazilike. Pomemben je še precej okrušen kapitelj iz belega pohorskega mramorja.

Ko so delavci prišli globlje, so nenadoma zadeli na ostanke rimskega zidovja, ponekod celo silne debeline. Čvrsto zidovje sestoji iz rezanega kamna, posebno gladki robovi močnih kvadrov so dali poleg vseh ostalih važnih najdb slutiti, da imamo pred seboj izredno zanimivo odkritje. Silni ogelni kamni v obliki nekakega polkroga, dalje lega stavbe same proti vzhodu, so popolnoma potrdili, da je pred nami škofijski sedež sv. Viktorina. To nam potrjuje najdba ogromne starokrščanske mense, oltarne mize, ki so jo našli pri niveliranju Tyrševega trga tik pod obronkom sedanje stolnice. Žal so jo delavci docela uničili. Vdolbina za relikviji je bila dobro ohranjena, ravno tako dve tanki oltarni plošči.

Končno je še ugotovljeno, da je veličastno stavbo vpepeli strahovit požar, kar se da sklepati po ožganih plasteh in po skulpturah, močno poškodovanih od ognja.

posod iz srednjega in začetka novega veka, tudi nekaj novcev je bilo med ruševinami.

Vsa hvala in priznanje gre gospodu trgovcu R. Havelki, ki je s polnim razumevanjem znal oceniti zgodovinsko vrednost teh najdb in jih izročil mestnemu Ferkovemu muzeju.

Če prišlejo tem najdbam še odkritje male starokrščanske cerkvice na Spodnji Hajdini pri Ptujju po g. prof. W. Schmidu l. 1935, ki jo je znanstveno obdelal v zadnji številki »Časopisa za zgodovino in narodopisje v Mariboru«, vidimo, kako veliko in važno nalogo čaka Muzejsko društvo, ki bo moralo v bližnji bodočnosti razširiti svoje delovanje tudi na krščansko antiko starega Poetovija.

Pri kanalizacijskih delih pred graščinsko pisarno Gornji Ptuj so delavci zadeli na staro zidovje in odlomek rimskega napisu, ki je bil vdolben na tanki dvojino obrobjeni plošči pohorskega mramorja. Od celotnega napisu je žalibog ohranjen le 25 cm dolg, 18 cm visok in 4 cm debel odlomek in sicer

TE. EC. COGIT.
VR. LEONTIO.
T. PAPO. COS.

Ugotovljeno je, da je plošča iz leta 243 po Kristu, ko sta bila konzula L. Annius Arrianus in C. Cervonius Papo, (Arriano et Papo cos). Avreliji Leontius je dal napraviti posvečeni napis, ki je najbrž bil na nekem svetišču ali večji rimski zgradbi.

V župnijski cerkvi sv. Martina na Hajdini so lani predrti zid v zakristijo, da bi jo povečali. Na mestu, kjer je prej stala spovednica, je bila v cerkveni tlak vdolana rimska ara z zelo močno izbrušenim napisom. Upati je, da bodo tudi tukaj arheologi vsaj deloma razvozljali napis žrtvenika.

A. S.

* Le nagli odločnosti g. konservatorja notara V. Skrabarja se imamo zahvaliti, da se je tik pred zidavo napravil še natančen načrt ptujske bazilike.

Tujskoprometne zadeve Ljubljane

Ljubljana, 8. maja.

V Ljubljani imamo tujsko-prometni svet, ki ga tvorijo zastopniki ljubljanskega občinskega sveta, zastopniki banovine, železnice, magistratnih uradov, raznih tujsko-prometnih ustanov in pa izvedenci v tujskem prometu. Tujsko-prometnemu svetu predseduje dr. Franc Stele, kustos Narodnega muzeja in član mestnega sveta. Zadnja seja tujsko-prometnega sveta je obravnavala nekatere važne zadeve tujskega prometa v Ljubljani, predvsem je dr. Stele opozarjal na novo uredbo o pospeševanju tujskega prometa, ki vsebuje važna in dalekosežna poročila. Dr. Brilej, tajnik sveta, je poročal o tekočih tujsko-prometnih zadevah ter ugotovil, da je bil tujski promet v letu 1935 v Ljubljani nekoliko bolj ugoden kakor leta 1934. Evharistični kongres je privabil posebno mnogo gostov, dalje pa tudi nekateri drugi večji kongresi in ekskurzije. Dr. Brilej je podal statistiko, ki je našim čitateljem že znana. Velika ugodnost za tujski promet pomenja zlasti znižanje vozne ob solobah in nedeljah.

Velika napaka je, da Ljubljana še nima primerne železniške zveze z morjem. Za Ljubljano je dalje nujno potrebno astaliranje cest Ljubljana—Celje—Maribor, Ljubljana—Podkorensko sedlo, Ljubljana—Jezerko, Ljubljana—Kočevje—Sušak, Ljubljana—Zagreb in zveza Ljubljane s Savinjsko dolino. Tudi značni promet Ljubljane ima veliko važnost za tujski promet Ljubljane.

Dr. Brilej nato poroča o najvažnejših določbah nove uredbe o pospeševanju turizma. Ugotovil je predvsem, da je lani vrgla taksa na bivanje tujecev v iznosu 10% 180.000 dinarjev mestni občini, v sedanjem proračunskem letu pa bo znašala 250.000 Din. Proračun za tujski promet pa mora ostati na višini 100.000 Din, ker občina v drugih postavkah tudi skrbi za tujsko-prometne potrebe. Saj plačuje občina 213.000 Din samo za najemino za letališče.

Na tajnikov predlog je tujsko-prometni svet sklenil, da se mesto Ljubljana uvrsti med turistične kraje naše države ter je odredil tajništvu, naj pri banki upravi doseže, da ostane Ljubljana tudi po novi uredbi v seznamu turističnih krajev države, da bodo nje obiskovalci deležni ugodnosti pri vožnji, ki jih nova uredba o pospeševanju tujskega prometa obeta turističnim krajem.

V debati je bilo zlasti povdarjeno, da je Ljubljana središče turizma v Sloveniji in da ima vse pogoje za turistično mesto. Dr. Stele je ugotovil pomembno novost, da je turističnim odborom, ki so v redu določeni, naročeno tudi, naj skrbijo za varstvo umetnostno-zgodovinskih spomenikov. Glede napitnine pa je tujsko-prometni svet prišel do spoznanja, da se da ta zadeva regulirati le z zakonom. Na podlagi poročila ravnatelja Šebenika je svet ugotovil, da je možno ob počitnicah na posteljah prenočiti v Ljubljani in v okolici v raznih zavodih, v hotel-skih sobah, (ki jih je 750) in v zasebnih stanovanjih (1200 postelj na razpolago) skupno 3120 oseb.

Tujsko-prometni svet ima sam precej obsežen inventar, v glavnem opremo za prenočišča, ki je

čez zimske mesece spravljen v podstrešju šentpeterske vojašnice.

Tujsko-prometni svet je dalje obravnaval vprašanje raznih prospektov. V tekočem letu bo izdanih 24.000 novih prospektov Ljubljane in sicer po 6000 srbsko-hrvatskih in nemških, ter po 4000 češkoslovaških, francoskih in esperantskih. Vsi prospekti bodo opremljeni s slikami Ljubljane.

Sklenjeno je bilo dalje, da tujsko-prometni svet postavi v Zvezdi novo vremensko hišico, h kateri bo prispeval iz svojih sredstev 10.000 Din. Drugo bodo prispevali zasebniki. Možno je, da se postavi na Gradu orientacijska naprava, kakor si jo zamišlja Oskar Delkin. Potrebno bo poskrbeti za boljše markacije na Rožniku, v Tivoliju, na Ljubljanskem gradu, v Mestnem logu pa bodo opuščene. Rožnik in Golovec morata biti očističena potepuhov.

Tujsko-prometni svet je dalje obravnaval še razna druga vprašanja, kakor ohranitev spomenikov, varovanje nočnega miru in dostojnega vedenja prebivalstva, vprašanje ureditve glavnega kolodvora in vprašanje letališča.

V dnevih od 11. do 23. maja bo tujsko-prometni svet pridrtil tečaj za vodnike po Ljubljani. Na tečajih bodo predavali gg. Stele, dr. Zwitter, dr. Ložar, dr. Ilesič, dr. Koc, dr. Brilej, ravnatelj Pinter in Edvin Bežek, pri ogledih Ljubljane, Ljubljanskega gradu, muzeja, in Narodne galerije ter umetnostnih spomenikov bodo vodili: dr. Stele, dr. Ložar, inspektor Wester, Potočnik, Kozinc in ravnatelj Zorman.

Kaznilnico je hotel zažgati

Drzen poskus na dosmrtno ječo obsojenega jetnika

Maribor, 8. maja.

V mariborski moški kaznilnici so imeli razburljiv doživljaj. Neki na dosmrtno ječo obsojeni jetnik je skušal v kaznilnici povzročiti požar, samega sebe pa usmrtiti. V svoji celici je dal slamnjačo k vratom ter jo zažgal. Potem se je vlegel pod okno in si prerezal žile na rokah. Ker pa se je menda zbal, da bi ga dim prej zadušil, predno bi mu odtekla iz prezezanih žil kri, je postavil poleg sebe vrč z vodo, iz katerega je motil krpo, katero si je dal na obraz ter se tako varoval pred

Mati človeškega rodu

Za maj in slednji čas.

9. Oznanjena angelom.

Neizmerna je morala biti skrivnost Marijina v Bogu, da je niti angeli niso mogli umeti. Lucifer, vodja upornih angelov, se je sicer mogel ponahati z izredno bistrostjo duha, vendar pomena izvoljene Device ni mogel doumeti. Deloma ga je motila oholost, deloma ga je razdvajala slava zemeljskega bitja. Tako se je moralo tudi nad satanom spolniti Gospodovo zagotovilo: »Prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi.« Zemljani so zavzeli mesta, ki jih je izgubil Lucifer s svojimi privrženci.

Koliko mora Marija veljati pred Bogom, da se ni pomišljala vekomaj zavreči trumo upornih angelov, da vekomaj povelja pokorno zemeljsko Devico. Svetopisemska beseda: »Pokorni bo govorili o zmagah,« se ni nikoli v nikomur silajneje spolnila, nego v zmagovalni Mariji; pa se tudi ni nikoli nad nikomur bridkeje in silneje zmaščevala, nego nad poraženim satanom. »Porazen je sovražnik svete Device,« je odmevalo v nebeskem in človeškem zboru in bo odmevalo od koncila v Eferu 431 do konca dni: od Cirila Aleksandrijskega do zadnjega zagovornika Marijine časti.

Na božji tehtnici izgubi vsa svetlost in bistrotnost svojo vrednost in tehtnost, če je ne prežinja duh svete pokorščine, kakor zveni v Marijini vdani duši: »Glej, dekla sem Gospodova.«

O pogledu na Marijo je moglo celo angelom rasti spoznanje o Bogu in ljubezen do Boga. Postala je namreč vzvišen zgled vsem angelom in ljudem. Prej ko ljudje, so jo poznali in pozdravili angeli? Zdrava, milosti polna!

Obenem je bila Marija strašna sila, kakor urejena vojska zoper satana in njegove duhove. »Ona ti bo glavo strla.« S svojo nogo, to je s svojo ponižnostjo, je Marija atrla kačjo glavo, to je satanovo prevzelnost. Zoper satanske sile v človeku je zmagovala le ena moč: Ponižnost!

Aretacija ciganskega tatu

Litija, 8. maja.

Letos meseca februarja se je potikala v okolici Mlinš pod Sveto Goro večja ciganska tolpa, ki je ukradla posestniku Jožetu Arhu iz vasi Okrog pri Brišah 6000 Din v bankovcih. Cigani so po tej tatvini takoj izginili. Orožniki pa so vseno ugotovili, da je to pohajkalo ciganska družina Nikoličev, za katero je izdalo tiralično. Ta torej so orožniki ujeli na štajersko-hrvaški meji na Klancu vodjo te tolpe, 36-letnega Janka Nikoliča. Ko so ga orožniki zasilili, je priznal, da je on ukradel Arhu 6000 Din. Medpotoma pa je orožnikom ušel, pa so ga takoj zopet ujeli, nato pa pod močno eskorto 5 orožnikov privedli v Litijo, kjer so ga oddali v tukajšnje sodne zapore. Pri zaslišanju na sodnihi je Nikolič svoje prvotno priznanje preklical ter izjavil, da je Arhova žena omenjenih 6000 Din dala njegovi ženi, ki je Arhova natvezila, da ima vrečo papirja »začaranega«, če ji pa da 6000 Din, bo z njo začarala ter se bo papir v vreči spremenil v cel milijon »jurjev«.

Drzna tatinska tolpa na meji

Kradli so konje in jih prodajali v Avstrijo

Maribor, 8. maja.

Prevaljskim orožnikom se je posrečil dober lov. Razkrinkali so drzno tatinsko tolpo, ki je bila strah in trepet kmetov na meji. Kradla je iz hlevov konje ter jih tihovala v Avstrijo, kjer je imela svojega zaupnika, ki je potem ukradene ko-

nje prodajal z velikim dobičkom dalje. Tatvine konj so se dogajale že doli časa posebno v prevalskem okraju. Tako je bil ukraden 4. aprila konj posestnika Smrečnika na Strojni, 6. aprila konj posestnika Suka na Suhem vrhu, 19. aprila konj posestnika Merkača v Kotljah, 23. aprila konj posestnika Repotočnika v Tolstem vrhu, 25. marca je bila odeljena posestniku Lisniku v Gaberniku iz hleva krava, dne 1. maja pa istemu posestniku zopet kobilica. Poleg tega so se dogajale v okraju še razne druge tatvine. Sledovi ukradenih živali so vodili proti avstrijski meji in sicer največkrat skozi gozdove pri Jamnici. Orožniki so sedaj tatove izsledili. So to mlinar Anton Gmajner iz Sv. Danijela, Glinik Jožef iz Velikoveca ter hlapec Hrbar Jožef iz Jamnice. V Avstriji pa so imeli kot pomagača nekega Blažiča, italijanskega državljanca, ki je bil iz naše države zaradi tatvin za trajno izgnan ter se je zadrževal sedaj v Avstriji, kjer je kupčeval s konji, katere so mu navedeni spravljali čez mejo. Konje so v Avstriji prodajali po 700 šilingov, ter si plen delili. Imeli so na ta način lep zaslužek, ki jih je pa sedaj spravil v ječo. Posrečilo se je tudi dognati, kam so v Avstriji prodajali ukradene konje ter so jih avstrijske varnostne oblasti sedaj tam zaplenile. Konje bodo vrnili lastnikom.

Novo mesto

S skokom v Krko si je hotela končati življenje mlada žena nekega potujočega brusarja. V Kandiji se je pri »studentu« vrgla v hladne valove Krke, vendar pa so jo ljudje še pravočasno rešili.

Močan žaromet, ki lepo osvetljuje šmarnični oltar, so namestili na obok kapele sv. Antona v frančiškanski cerkvi.

Dela na ozemlju novega parka napredujejo sicer počasi, a stalno. Vse prostor je že izravnan in razdeljen v polja. Tudi Ljubljansko cesto so že pričeli pred okrajnim načelstvom razširjati, da se bo epofila, ozir. sprejela vase vse cestniške novega parka.

S tekme Avstrija: Anglija na Dunaju: Predsednik Miklas in podkancler Starhemberg pozdravljata obe enajstori.

Drobne novice

Kaj pravite?

Tajništvo JRZ je poslalo v Komendo g. Streinu neko pismo dne 3. aprila. Dne 2. maja je g. Strein to pismo že dobil. Iz Ljubljane do Komende je torej pismo hodilo nič manj kakor 29 dni. Kaj pravite?

Koledar

Sobota, 9. maja: Gregorij Nicanški, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† V Salve v Italiji je umrla gospa Slava dr. Cosi-jeva, žena zdravnika, hčerka g. Trampaša, bivša učiteljica. V smrtnem oznanilu se nam je vrnila neljuba pomola, ker se je pisalo ime dr. Cosija mesto s črko C s črko K, kar s tem popravljamo. Obenem izražamo prizadejem družinam, našim naročnikom, iskreno sožalje.

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Ludvik Rupeli, banovinski ekonom-upravnik banovinskega posestva v Ponovičah, je premeščen za pomočnika okrajnemu kmetijskemu referentu pri okrajnem načelniku v Ljubljani. Anton Lenarčič, služitelj II. pol. skupine pri bolnišnici za duševne bolne v Ljubljani, je napovedoval v I. polož. skupino. — Srečko Kavčič, služitelj II. pol. skupine pri bolnišnici za duševne bolne v Ljubljani, je napovedoval za služitelja I. pol. skupine. — Stojan Jenko, dosedanjí volonter, je sprejel v službo kot banovinski dnevničar-zvničnik pri tuk. bančni upravi.

— Odvetnik g. dr. Milan Šijanec je vpisan v imenik odvetniške zbornice v Ljubljani s sedežem istotam.

Pri neredni stolici,

napetosti črev vsled zaprte, odvajaj naravno

FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja Franz-Josefova voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi pri otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 25.

— Kongres krščansko socialistične delavske mladine. V nedeljo, 10. maja bo v Ljubljani kongres krščansko socialistične delavske mladine, ki ga bo priredila Mladinska zveza JSZ. Program kongresa bo sledeč: Ob 9. skupna sv. maša v franciškanski cerkvi v Ljubljani. Ob pol 11 manifestacijsko zborovanje delavske mladine v dvorani Delavske zbornice. Ob 3.30 polno predstava socialne drame »Boštjan iz predmestja« v dvorani Delavske zbornice. Predstava se bo za udeležence iz Ljubljane in bližnje okolice ponovila ob 8. zvečer, ker je popoldanska predstava rezervirana le za udeležence z dežele. Vstopnina na predstavo je 4 Din. Kongresa se bo udeležil tudi generalni tajnik krščanske strokovne internacionale P. J. Serrarens, zastopniki Radniškega strokovnega saveza iz Zagreba in drugi, razen tega pa delavska mladina iz vse Slovenije. Mladinska zveza je za to priliko izdala tudi lepo brošuro »Kongres kršč. soc. delavske mladine«, kjer je obdelala važna delavska in mladinska vzgojna vprašanja našega ljudstva. Cena posameznemu izvodu je 3 Din.

— Vse župne urade ljubljanske in lavantinske škofije, najljubše prosimo, da bi blagovolili priporočiti naše binškošno romanje na Trsat, združeno z izletom na otok Rab, s prižnice, Marsikdo bo hvaljeval za opozorilo radi izredno ugodne cene: kdor gre z nami plača 160 Din (iz Ljubljane), če pa napravi to pot sam, ga stane 332 Din; (Stajerci, ki se vozijo s posebnim vlakom samo od Zidanega mosta, plačajo 25 Din manj). Kdor pa plača do 15. maja ima 20 Din popusta od navedene cene. — Posebno znizano ceno imajo dijaki, vajenci in otroci do 14. leta: 120 Din, če plačajo do 23. maja. — Kdor ima prosto ali režijsko vozovnico plača 50 Din. Kdor plača za 10 oseb, dobi eno vozovnico brezplačno. — Posebni vlak vozi iz Ljubljane (Stajerci vstopijo v Zidanem mostu) dne 30. maja ob 16.30 (čez Žid. most, Zagreb, Karlovac in se vrača po isti poti) s Sušaka 1. junija ob 20.30. V Ljubljano dospo 2. junija okoli 6. zjutraj. — Gg. duhovnike prosimo, da bi od ljudi sprejemali denar in nam ga poslali do 23. maja, ko zaključimo romarski spisek. — Romarske izkaznice, vozni red in ves spored bomo pravčasno poslali na njihove naslove za vsakega romarja. Kdor želi podrobnih pojasnil v naprej, naj se javi po dopisnici na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica. — Vodstvo »Svete vojske«.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

— IX. mednarodni kongres zobozdravnikov bo v času od 2. do 8. avgusta 1936 na Dunaju. S kongresom je zvezana mednarodna denialska razstava. Številna znanstvena spoznanja in tehnične novotarije zadnjih desetletij, ki bodo sprožene na IX. mednarodnem zobozdravniškem kongresu na Dunaju, bodo posebno izpričale obsežno znanstveno stroko zobozdravilstva in s tem pomen kongresa, za katerega se že vse univerze sveta zanimajo. — Interesni dobijo natančnejše informacije pri avstrijskem konzulatu, Ljubljana, Tyrševa cesta 31.

— Izprememba rodbinskega imena. Banska uprava dravske bnovine je dovolila Antonu Fakinu, članu občine Blanca v brežiškem okraju, izpremembo rodbinskega imena v Jakl.

— Sejm v Prevaljah. Za Prevalje je določen sejm v četrtek pred Sv. Urbanom. Ker je pa na ta dan praznik, bo sejm 8 dni kasneje, t. j. dne 28. maja t. l. — Občina Prevalje.

— Dr. Ivan Pregelj, Osnovne črte iz književne teorije. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1936. Strani 113. Cena 24 Din. — Neštetokrat se je ponavljala želja, da bi prof. dr. Pregelj izdal svoje črte iz književne teorije. Svoji Slovenci vse doslej nismo imeli zares priročne knjige o teh vprašanjih, ki se v šoli pri pouku slovenščine tedaj za tednom povračajo in ki o njih tudi vsakdo, ki ljubi besedno umetnost, od časa do časa želi pojasniti in razjasniti. S tem, da je jugoslovanska knjigarna pravkar izdala v kompletni knjižni izdaji te »Osnovne črte«, je tedaj storila veliko uslugo predvsem našim profesorjem in dijakom, daje pa lično in močno porabno knjižico v roke tudi vsakemu slovenskemu izobražencu. Avtor je dal v knji predelavi enotno učinkujoče delo. Pojmi so jasno definirani in razloženi. Knjiga obravnava, kakor drugače tudi ni pričakovati, najprej epično pesništvo, nato liriko, dramatiko, prozo. Za šolo

praktično porabna in za vsakogar zanimiv repertorij so »Osnovne pregledna vprašanja in odgovori« na koncu knjige. Močno je nadalje pozdraviti, da je avtor vpletel v drobnejši tisk tudi orise in pregledne vsake književne vrste po posameznih svetovnih književnostih, s posebnim ozirom na slovensko, hrvaško in srbsko. Delo je vredno toplega priporočila. Oprema je jako lepa.

— Padel z voza. V Senožetih pri Dolu je padel z voza 15-letni posestnikov sin Ivan Jelinkar ter si zlomil desno roko.

— Dve ponesrečenki. Ljubljanska bolnišnica je sprejela včeraj 21-letno Ivano Bokavskovo, delavko z Brezovice, ki si je med delom v tovarni poškodovala desno roko. — V Poduhiku se je doma poparila z vrelo juho 6-letna Bernarda Medvedščakova, hči vrtnarja. Dobila je opekline po glavi in obeh rokah.

— Nova nesreča v Zasipu. Zapis pri Bledu je znan kraj plazov, saj je še v spominu strašna nesreča, ki se je pred leti tam pripetila. Včeraj je delal tam v gramoznici 38-letni delavec Leopold Ivančič iz bližnje vasi Brega. Med delom ga je plaz zasul. Pri nesreči si je Ivančič zlomil desno nogo. Nesreča je zelo huda ter bodo morali Ivančič v bolnišnici v Ljubljani nogo najbrže odrezati.

— Društvo »Narodni Dom« (prej Narodna Knjižnica in Citalnica) v Zagrebu priredi danes ob 21. svojo prvo toletno zabavo »Pomladansko veselico« s koncertom. Na koncertu nastopijo gđ. Erika Družević, g. Josip Rijavec, društveni oktet, harmonikaši in drugi, kar vsekakor dokazuje prvostopenjski program. Za jedila in pijačo je preskrbljeno. Prireditev bo v Novinarskem domu. Reklamiranje vabil v društveni pisarni Zagreb, Kraljice Marije štev. 3.

— Zločin ali samoumor? Nedavno smo poročali, da je naplavila Mura v Melincih truplo neznan mlajše ženske, ki je kazala na glavi znake močne telesne poškodbe. Raztelesenje, ki so ga izvršili sodni zdravniki, je ugotovilo, da izvirajo ti znaki od udarca s topim trdim orodjem in so bili nedvomno zadani od tuje roke, še predno je prišlo telo v vodo. Truplo so pokopali na pokopališču v Črensovcih. Ker na naši strani reke ni bilo prijavljenega nobenega slučajja, da bi kakšno žensko pogrešali, so poizvedovali tudi v Avstriji. Sedaj je prišel iz Ottenberga pri Lipnici v Črensovece posestnik Josip Ledineg ter izjavil, da je bilo najdeno truplo njegove pokojne žene, ki je izvršila samoumor. Dne 16. aprila se je njegova 28-letna žena Jožefa odpeljala s koleseom v družbi Joška Fikoli od doma proti Spilju. Kakor je potem pripovedoval Fikoli, se je Jožefa Ledineg na mostu v Spilju nenadoma vzpela čez ograjo ter skočila v Muro, v kateri je utonila. Ledineg je prepričan, da je njegova žena res izvršila samoumor. Naše oblasti so pa na podlagi ugotovitve raztelesenja sporočile v Avstrijo, da gre skoraj gotovo v tem slučaju za zločin.

— Na kraljev grob na Oplenec, čez Zagreb, Osijek, Belgrad: nazaj Kragujevac, Valjevo, Banjaluka, Karlovac — z avtom 15. do 19. maja. Lepo, zanimivo potovanje! Pojasnila zastoj. — »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

— Vid Vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brúšenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Žaicu, izprašan optik. Stari trg 9 — Ljubljana

Ljubljana

— Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemljene zavarovalnice ob pol sedmih.

— Dobrodelna akademija Družbe sv. Vincenca Pavelskega, ki je naša obilo priznanja pri prvi prireditvi (25. aprila), se ponovi na splošno željo v nedeljo, 10. maja ob 4 popoldne v dvorani Rokodelskega doma. Na programu je recitativ »Kruhek spi« (besedilo Fr. S. Finžgar, glasba M. Tomc), govor Fr. Kremžarja, zborna deklamacija »Dobrotnikom« (I. Pregelj), scenična recitacija »Preroki in mi«, in izvirna Fr. Sal. Finžgarja igra v 2. dejanjih »Nova zapoved«. Akademija tvori idejno celoto, igra pa je zaleta iz življenja naših brezdomcev. — Vstopnice se dobivajo: v trgovini Remec, Poljanska cesta, M. Pollak, Rimska cesta in v trafikah: Soukal, Pred škofijo, »Union«, Miklošičeva cesta, Dimic, Maršilov trg (ob tromostovju). — Čisti dohodek pride v prid ljubljanskim ubožcem. Dobra srca, iskreno ste vabljani!

— Kongregacija gospodov pri sv. Jožetu priredi poleg svojega rednega letnega izleta, ki bo prvi nedeljo v juniju, še izredni majniški izlet, in sicer prihodno nedeljo, 10. maja 1986 v »negotov cilje« proti Gorenjski. Zbirališče ob 7. zjutraj pred glavnim kolodvorom ob vsakem vremenu, kjer bomo sporazumno določili, ali je izlet mogoč ali ne. Na cilju (v kakšni priključni podružnici cerkvi) bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom. S seboj vzemite mnogo humorja in kaj za pod zobe, ker bomo imeli na prostem piknik po ceremonijeli iz nahrbtnikov. Specialiteta: pečen krompir in črna kava. — Vsi vljudo vabljani! — Odbor.

— Izdajo živinskih potnih listov in živinogledne posle za bivo občino Viš do 10. maja t. l. dalje opravljal samo g. Pavlić Ferdinand, gostilničar in posestnik na Tržaški cesti št. 29. Z istim dnem je razrešen dolžnosti živinoglednih poslov g. Škerlić Ivan, kovač z Viča št. 66. — Mestno poglavarstvo.

— Kino Kodeljevo igra danes ob pol 9 »Zadnji ljubez« (Oskar Karlweiss) in »Modro ženo« (Lil Dagover).

— Tombola naših poštarjev. Združenje p. t. t. zvančnikov in služiteljev kraljevine Jugoslavije, podobor v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 10. t. m. 12. javno tombolo ob 15 na Kongresnem trgu. Prodaja tombolskih kart se vrši popoldne na vseh važnejših točkah mesta. Ker so dobitki, zlasti glavni, letos izredno bogati, opozarjamo občinstvo, naj pridno kupuje karte in se v čim večjem številu udeležijo tombole. Na Kongresnem trgu pri tomboli naj bo občinstvo strogo držati danih navodil. Strogo je prepovedano naslanjati se na oder ali stati v neposredni bližini odra. Občinstvo naj zadele številke na svojih kartah črta, a toliko, da so še vidne. Osebe, ki pridejo po dobitke naj ne navale na oder, mirno naj čakajo na dobitke. Ob sklepu tombole se posebno opozarja občinstvo, da ne meče svojih listov na oder, ker bi se lahko pripetile nesreče. Tudi naj jih ne mečejo v zrak in po tleh.

— Policijska preiskava proti vlomilcem. Policija je včeraj zaključila svojo preiskavo proti jetelemu vlomilcu Gabrielu Dolencu in njegovim pajdašem, katerim je že takoj v prvih dnevih po aretaciji dokazala 10 večjih vlovov, izvršenih v zadnjih dnevih. V teku nadaljne preiskave je dokazala še večje število vlovov in tatvin. Ti prebrisani in predrzni tatovi so vsak vlom in tatvino izvršili točno po načrtu ter se preživljali samo od izkupička nakradenega blaga. Policija zaenkrat še odklanja uradno pojasnilo o poteku preiskave, znano je le to, da bo vsa vlomilska družba danes izročena sodišču.

Dares premiera:

Bosanska rapsodija

Willy Eichberger, Brigita Horney in Attila Hörbiger

Predstave ob 16, 19-15 in 21-15 uri

Maribor

Maribor hoče boljše poštne zveze

Kot odgovor prizadetih krogov na pojasnilo poštnega ravnatelstva v gornji zadevi, ki je bilo ponatnjeno v naših dnevnikih dne 30. aprila t. l., se nam sporoča sledeče: Navedbe vloge Združenja trgovcev za mesto Maribor odgovarjajo v polni meri resnici, ker izhajajo tozadevne informacije iz absolutno avtentičnih virov. Pač pa se mora ugotoviti še sledeče dejstvo: Brzi vlak, ki odhaja iz Maribora ob 13.58 ter pride v Zagreb ob 17.50, ima zvezo z osebnim vlakom, ki odpelje iz Zagreba ob 18.25 proti Beogradu, to je ambulančna zveza, za katero se Maribor poteguje. Čim bi se ista vzpostavila, bi lahko ambulanca, ki odpelje iz Ljubljane ob 13.40, pride v Zagreb ob 17.30 in gre dalje ob 18.25, popolnoma odpadla ter se lahko ukine, kajti — kot že obrazloženo — mariborski brzovlak bi prevzel pošto v Mariboru, Zidanem mostu ter bi jo oddal v Zagrebu osebnemu vlakom ob 18.25. — Pribijemo samo še eno dejstvo, da bo imel Maribor, to važno prometno križišče in prometni centum severnega dela Dravske banovine, po nameravani reformi samo eno pisemsko in eno paketno ambulanco, medtem ko sta Ljubljana in Zagreb v pogledu te prometne panoge mnogo bolj obdarjena.

Če se torej ena ambulanca lahko brez škode za prebivalstvo ukine in s tem prihrani precejšnja vsota državnega denarja, zakaj potem komplicirati naše, že ilak rečne prometne razmere, zakaj po nepotrebnem premeščati pošto uradništvo iz Maribora, kar pomeni zopet odvisno fiskalno obremenitev? Poučarjamo, da je prošnja, iznešena v vlogi Združenja trgovcev za mesto Maribor po izboljšanju poštne prometa z Zagrebom, odnosno našo prestolnico in našim jugom v polni meri upravičena ter odgovarja v vsakem oziru željam in potrebam mariborske gospodarske, če ne celokupne javnosti.

— Sprejemi pri banu dr. Natlačenu. Sresko načelstvo Maribor levi breg razglašja: Ob priliki službenega obiska mesta Maribora in srezov Maribor levi in desni breg, bo g. ban dr. Natlačenu sprejemal v prostorih sreskega načelstva Maribor levi breg dne 13. maja ob 10. do 13. ure predstavnik državnih in samoupravnih oblastev, deputacije in posamezne stranke.

— Izpit za stavbenika je napravil z odličnim uspehom g. Požavko Jožef, gradbeni uradnik pri tvrdki Czeike. Čestitamo!

— V proslavo materinskega dne se vrši v torek, dne 12. maja ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze literarni večer, posvečen materi. Na sporedu so recitacije naših pesnikov in pisateljev. — Vstopnina prostovoljna in prid revnim materam.

— Nagrade za lepke Mariborskega tedna. Za V. Mariborski teden je bilo vpsanih 53 osnutkov za lepke. Razsodišče za ocenjevanje je priznalo prvo nagrado 1000 Din osnutku »Merkur« Petra Kocijančiča iz Ljubljane, drugo nagrado 500 Din je dobil osnutek »Jeka« gradbenih tehnikov Rada Janežiča in Franja Kikla iz Maribora, tretjo nagrado 250 Din pa osnutek »Sodobni plakat« Petra Kocijančiča iz Ljubljane. Četrte nagrade razsodišče ni moglo podeliti, ker je bil ocenjeni osnutek anonimno poslan pod geslom »Piramida«. Vsi osnutki so bili včeraj razstavljeni v kvzinski dvorani. Razstava traja do nedelje.

— Šahovski dvoboj Maribor : Gradec preložen. Šahovski klub »Blau-Weiss« v Gradcu je sporočil Mariborskemu šahovskemu klubu, da ima težkoče pri nabavi potnega dovoljenja. Zaradi tega odpade za nedeljo določen dvoboj med obema kluboma ter se bo vršil kasneje.

— Zanimive razstave se obetajo na letošnjem Mariborskem tednu. Odbor za zračno obrambo mesta organizira razstavo sredstev za obrambo proti napadom s splinskih bombami. Na razstavišču bodo zakloni in številna druga obrambna sredstva. Mariborska gasilska četa pa bo organizirala razstavo najmodernejšega gasilskega orodja in pripav.

— Obrtno gibanje. V aprilu pade v oči znatna razlika med izdanimi in izbrisanimi obrtnimi pravci. Dovoljenih je bilo namreč 19 novih obrti, izbranih pa 6 starih obrtnih pravic.

— Zaposlitev tujih državljanov. Pozivajo se vsi tuji državljani, da se zgledajo v mesecu maju pri predstojništvu mestne policije z dovoljenjem o zaposlenju, izdanim za nedoločen čas, oziroma z izkaznico o poklicu in 25 din. kolekom.

— Racija na avtomobiliste. Včeraj dopoldne je močan kordon policijskih stražnikov zaprl drž. most ter ustavil vsakega avtomobilista. Vsem vozačem so točno pregledali vse dokumente, če so v redu glede izpita in šoferskega dovoljenja in če je vozilo letos pregledano in v redu prijavljeno. Racija je avtomobiliste močno presenetila, zlasti tiste, ki so vozili kar »črno«. Uspeh je bil neoprijatljiv. Nič manj kot 30 slučajev so stražniki zabeležili ter prijavili policiji za predtojništvo.

— Novice na športnem polju. V nedeljo bo na igrišču Rapida ob 13.00 prijateljska tekma S. K. Celje (Celje) : S. K. Rapid. — ISSK Maribor natopi na svojem dosedanjem igrišču proti S. K. Skotu. S to tekmo se poslavlja klub od svojega igrišča, na katerem je 17 let vzgajal generacije športne mladine in dosegal lepe uspehe za mariborski šport.

— Ribe na trgu. Včerajšnji trg je bil dobro založen z ribjim blagom. Prodajali so menule po 10, arijale po 22, salpe po 10, postvri po 36, očare po 16, skuše po 20 in linje po 20 Din za kilogram.

— Dvoboj na Dravi. V četrtek zvečer sta se sprla na Dravi dva ribiča v čolnu. 29-letnega Richarda Neuerja je njegov tovariš udaril z veslom s tako silo po rebrih, da ga je zvrnil v vodo ter mu zadal težko poškodbo. Neuerja, ki je srečno prišel na breg, so morali spraviti v bolnišnico.

— 81 kaznjencev so odpustili pojojno iz mariborske kaznilnice in lahko odslužijo preostanek kazni doma. Med njimi je 5 kaznjencev iz Srbije, med temi nek dijak meniške šole, ki je v samostanu prišel v nasprotje s kazenskim zakonom.

— Mlad nepridiprav. Lansko leto je pobežnil iz dečjega doma v Mariboru 14-letni Mastnak Emil. Fant je bil rojen v kaznilnici nekje na Bavarskem. Te dni je mladega beguna zasačil orožnik v vlakom blizu Maribora. Pri njem so našli precej denarja. Izkazalo se je, da se je fantin potepal celo leto nekje na Hrvaškem, ter se preživljal s tatvinami.

Himna lepote naših krajev in naših ljudi!

Plim, ki je žal doma in v tujini ogromen uspeh!

Vsi posnetki izdani v najširših in najkrajših krajih Bosne in Hercegovine!

Nepeta in nepozabna vsebina!

KINO UNION

Telef. 22-21

Celje

— Umrla je v Celju gospa Lopa Jožefa, 57-letna sopraga pekarskega mojstra na Dečkovi cesti 20. Pogreb pokojne bo danes popoldne. N. v. m. p.

— Osebnosti. Proforski izpit je opravil Josip Štern, suplent drž. realne gimnazije v Celju. Čestitamo!

— Olimpijski odbor ima sejo v ponedeljek ob 18 v telovalnici mestne narodne šole.

— Generalna stavka v Westvni tovarni je bila v četrtek zvečer po uspešnih pogajanjih med delodajalci in delojemalci končana. Delo se bo nadaljevalo v celotnem obsegu.

— Zveza občinskih uslužbencev dravske banovine ima v nedeljo, 10. t. m. ob 9 dopoldne na mestnem poglavarstvu redno letno skupščino.

— Protituberkulozni teden v Celju. Letošnji protituberkulozni teden se bo vršil po celi državi od 17. do 24. maja, na katerega se pripravljata tudi celjska protituberkulozna liga. Upravni odbor je sklenil, da v tem času organizira razne prireditve v prid jetičnim bolnikom in otrokom. Kakor zveemo, bodo celjska pevka društva v ta namen priredila v mestnem parku koncerte in železničarska godba promenadni koncert. Športna društva pa brzoturnir na Glaziji, ki bo zelo zanimiv. Predavanje primarija zdravilišča na Golniku dr. Neubauerja v ljubljanskem radio pa bo pred kolodvorom prenašal zvočnik. Dame in gđ. samaritanke pa bodo v protituberkuloznem tednu pobirale prispevke v prid jetičnim bolnikom in otrokom v naših, da jih ne bo nikdo odklonil ali zavrnil. K sodelovanju vabljani vsi! Točen spored teh prireditev še sporočimo. Geslo letošnjega protituberkuloznega tedna je: »Lajze je jetiko preprečevati kot zdraviti — zato ustanavljajte lige in podpirajte dispanzerje«.

— Mestna občina celjska razpisuje oddajo voženj za navoz gramoza na občinske ceste. Točnejše navedbe so razglašene na uradnih deskah.

Litija

Naše prosvetno društvo, dramski odsek, vpripori drevo ob 8 in v nedeljo popoldne ob 3 v dvorani Na starbah za zaključek sezone krasno pretresljivo 3 dejanjsko dramo v 6 slikah angleškega dramatika Sherriffa »Konec poti«.

V Rilem samostanu

Po dvanajsturni vožnji z brzovlakom smo se pripeljali iz Varne zopet nazaj v Sofijo. Člani sofijske lige so nam medtem pripravili vse potrebno za obisk samostana Sv. Ivana Rilemskega. Neumorni tajnik lige Dr. Božinov je storil vse, da nam je bilo zaključno potovanje čim udobnejše in lepše. — Po polurnem odmoru smo nadaljevali pot z avtobusom proti Rilemskemu pogorju, skrajni severozapadni točki Rodope pogorja, ležečem južno od Sofije. Vožnja je trajala polnih sedem ur. Vozili smo se med griči in lepo ter skrbno obdelanim poljem, mimo Pernika, največjega premovalnika in rudnika v Bolgariji (bolgarske Trbovlje). Tam v bližini so tudi tovarne za steklo, cement in apnenice. Pot nas je vodila dalje v dolino reke Rile, do vzhodja Rilemskega pogorja in je prešla nato v divjo, romantično sofisko. — V samostan smo dospeli okrog 4 popoldne. Pred vrati nas je že pričakoval predstojnik samostana — igumen — s spremstvom. Vodil nas je v svojo sprejemnico in nas pogostil bo bolgarskem običaju. Nato so nam odkazali snažne, toplo zakurjene sobe, ker tu gori je hladno (1.200 m nadmorske višine). Na bližnjih vrhovih je bilo vse polno snega, ki ostane ponekod skozi celo leto. Južno od samostana je gora Musala, najvišji vrh na Balkanskem polotoku.

V samostanu smo ostali čez noč. Prošli čas smo uporabili za ogled poslopja cerkva (6 po številu) in okolice. Je to največji samostan v Bolgariji in tvori tudi samostojno upravno enotico. — Ker je »Slovenec« svoj čas že objavil obširen opis samostana, ga danes ne bom ponovno opisoval.

V samostanskem muzeju je shranjeno znatno bogastvo, obsegajoče zlato in pozlačene ter srebrne predmete z dragocnimi kamni, knjižnico itd. Ob velikih praznikih vzame samostan pod svojo streho v 300 sobah do 20.000 romarjev in jih tudi prehranja, vendar največ za tri dni, kakor je razvidno iz v sobah nabitega pravilnika. Rilemski samostan je Bolgaru narodna svetinja, ker od tam se je začelo osvobodilno gibanje tretjega bolgarskega carstva.

Hranili smo se v bližnjem modernem hotelu, ki je bil postavljen za letoviščarje. Zdanje kosilo smo pa imeli v samostanski obednici kot gostje arhimandrita. Le-ta nam je lepo govoril o potrebi zblizanja in sodelovanja med južnimi Slovani in želel, da bi se naše skupne želje čimprej uresničile. Dobro pozna nas Slovenec; z nekaterimi vzdjuje tudi zveze.

Vožnja nazaj v Sofijo je bila lažja, ker so bila tla suha in smo vozili povečini navzdol. Pravčasno smo še dospeli na sofijsko glavno postajo, kjer nas je že čakalo mnogo naših znancev, hote se od nas posloviti. In slovo je bilo res priročno. Zapeli smo skupno »Hej Slovani«, »Suni Marica« in »Bože pravde«. Zopet je bilo polno cvetja, prirskega shiskanja rok ter »Ura« in »Zivijo« klicev, pa tudi vzklikov »Na svidenje« — »Do viždanje«.

Tako smo zapuščali Bolgarijo, deželo vrtin, tulipanov in dobrega slovanskega naroda. In vendar to ni bilo naše poslednje slovo od bratskega naroda. Naši Dragomančani nas niso hoteli kar tako pustiti čez mejo. Pričakali so nas na kolodvoru in nas za slovo še enkrat pogostili.

Lepo, zares lepo je bilo v tej deželi!

H koncu bodi omenjeno še sledeče: jugoslovanske državne železnice so nam dovolile za to potovanje 50% popust od normalnih voznih cen, bolgarske pa 75%. Na vsem potovanju po Bolgariji sta nas spremljala dva člana sofijske lige in nam bila — kot poznavatelja razmer — v izdatno pomoč. Kjer smo se pojavili, smo bili povsod priščno sprejeti. Za vse; za gostoljubne srcevalce, pogostitve in vso naklonjenost; prirske hvala in na skorajšnje svidenje. — Z-a.

Zadružništvo državnih uslužbencev 1. 1935

Zveza nabavnih zadrug državnih uslužbencev je že izdala poročilo o poslovanju svojem in svojih članic v letu 1935. Iz tega poročila posnemamo (v oklepajih navedene številke se nanašajo na leto 1934):

Zveza je imela konec leta 1935 231 (206) članic s 128.434 (116.845) člani. Od teh zadrug je bilo nabavnih 97 (92) z 72.327 (69.967) člani, 119 (97) pa je bilo kreditnih, ki so imele 54.642 (46.145). Poleg teh ima zveza še 10 stanovanjskih in 5 produkcijskih zadrug. Kot je iz gornjih podatkov razvidno, je povečanje števila zadrug kakor tudi članov pripisovati predvsem kreditnim zadrugam.

Nabavne zedruge so prodale svojim članom za 208,4 milijonov dinarjev blaga namram 187,0 milj. Din v l. 1934. Na nabavne zedruge v Sloveniji, katerih je 12 s 15.683 člani, odpade za 80,8 milj. Din prodanega blaga, kar dokazuje, da so te zedruge pri nas najbolj razvite. To se vidi tudi iz tega, da odpade v Sloveniji na člana za 5165 Din letno kupljenega blaga, dočim je povprečje za celo državo 2906 Din.

Blagovne zaloge so znašale pri nabavnih zadrugah konec leta 1935 40,9 milj. Din, dolžniki zadrugarji 41,2 milj. Din, ostali dolžniki 12,2 milj. Din, premoženje inventar 5,5 milj. Din, nepremični inventar pa 18,1 milj. Din. Pasiva so v glavnem sledeča: deleži članov 10,1 milj. Din, gar. vloge 2,7 milj. Din, dolg zvezi 50,7 milj. Din, dolg raznim zadrugnim ustanovam 2,6 milj. Din, ostali upniki 12,9 milj. Din, rezervni fond 27,4 milj. Din, ostali fond 5,9 milj. Din.

Prebitke je znašal po odbitku zgbue od 0,4 milj. Din 4,4 milj. Din. Na dividendah so zedruge izplačale svojim članom 6,9 milj. Din.

Kreditne zedruge drž. uslužbencev so imele v letu 1935 sledeča lastna sredstva: deleži 23,6

milij. Din (20,8), obvezne vloge 11,6 milj. Din (6,9), rezervni fond 4,7 milj. Din (3,0). Vloge navadne so znašale 17,7 milj. Din, dolgov zvezi 26,9 milj. Din, ostalim zadrugnim ustanovam pa 15,8 milj. Din.

Posojil so dale zedruge v letu 1935 32.104 v skupnem znesku 81,9 milj. Din (70,6). Stanje posojil konec leta 1935 je znašalo 95,8 milj. Din.

Kot je iz navedenih številk razvidno, daje velik del sredstev tako nabavnim kot kreditnim zadrugam zveza. Njena glavnica znaša 133,3 milj. Din, od katere je 96,9 milj. Din v kreditnih zadrugah, 34,4 milj. Din pa v nepremičninah.

Uspehi, ki jih je zadrugništvo državnih uslužbencev doseglo v letu 1935, je smatrati v sedanjih razmerah kot prav ugodne.

Polovična vožnja za potovanje v Romunijo. Ravnateljstvo jugoslov. drž. železnice je odobrilo vsem obiskovalcem romunske prestolnice ob priliki »mesec Bukarešte« (»Luna Bucurestilor«) na železnicah 50% popust, tako pri potovanju tja, kakor tudi nazaj iz vsakega kraja v Jugoslaviji pa do romunske meje. Popust velja za potovanje tja od 5. maja do 8. junija, za nazaj pa od 9. maja pa do 20. junija. Isti popust uživajo obiskovalci »meseca Bukarešte« na romunskih železnicah v času od 7. maja do 10. junija pri prihodu in pri povratku, in sicer na ta način, da pri potovanju tja plačajo celo vozno karto, katere pa velja za brezplačno potovanje nazaj. Potniki iz Jugoslavije, ki potujejo od jugoslovansko-romunske meje v petek z zadnjim brzim vlakom, in ki odpotujejo iz Bukarešte v ponedeljek do 24. ure, imajo tja in nazaj celo 75% popust. Obiskovalci Bukarešte imajo ves čas prirediteljev razne ugodnosti v hotelih, restavracijah, trgovinah itd. Obisk izložbe »mesec Bukarešte«, na katerem ima tudi Jugoslavija svoj turistični paviljon, je brezplačen.

Naknadna zamenjava bankovcev

Počenši z 20. t. m. bodo glavna drž. blagajna in vse davčne uprave zamenjavale bankovce, ki jim je rok za zamenjavo v Narodni banki potekel 4. maja. To so bankovci po 1000 Din »z dotiskano rozeto« izdaje 30. novembra 1920, dalje 10 dinarski bankovci »rdečkaste« izdaje z dne 26. maja 1926 in 10-dinarski rdečkasti bankovci z dne 1. decembra 1929. Pravica do zamenjave teh bankovcev zastari. Za zamenjavo je potrebno, da lastnik bankovcev sestavi seznam bankovcev po vrsti, seriji in številki, da pa seznam podpiše s svojim polnim imenom in priimkom in napiše svoj točni naslov. Zamenjava teh bankovcev ni podvržena taksi.

O reorganizaciji obrtno-nadaljevalnih šol

Ravno te dni se zaključuje pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah. Teh šol je v Sloveniji 70. Število je sicer majhno, v zadnjih par letih pa je tudi število vajencev manjšo, saj je padlo od okoli 12.000 na 11.000 v podelježu, v Ljubljani pa od 1200 na 1000. Vsi ti vajenci povečini obiskujejo obrtno-nadaljevalno šolo.

Razmere so danes čisto drugače kot v prejšnjih časih. Obrtno-nadaljevalna šola tvori nekako nadaljevanje ljudskošolskega pouka. Za marsikatero kraje je še danes to potrebno in se tudi ne da drugače urediti, ker je število učencev različno in majhno in tudi ni drugih učnih moči, razen ljudskošolskih učiteljev, ki so napravili posebne tečaje za pouk vajencev. Laneko leto smo dobili nove odredbe ali zakon o ustroju obrtno-nadaljevalnih šol, o katerem pa moramo reči, da za nas ni bil nikakoli pridobitev, keremu nazadovanje za najmanj 10 let. Slovenija je zelo interesirana na teh šolah, saj sta pri nas najbolj razvita obrt in industrija, zakaj bi torej za nas ne veljal poseben, našim razmeram primeren ustroj teh šol. Zakaj se pri tej najnižji izobraževalni instituciji, ki jo sami vzdržujemo, izvaja totalni centralizem?

Kakor že rečeno, so najštevilnejši učenci v mestih in še posebno v Ljubljani. Treba bi bilo v interesu splošnega napredka, da bi se vsaj tu pričelo s popolno reorganizacijo te šole.

Dosedaj je bil namen šole podati vajencu znanje, ki ga rabi kot mojster za samostojno izvrševanje.

Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanju srca in glavobolom je naravna

Franz-Josefova

grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava Franz-Josefova voda milo učinkuje in sigurno odpravlja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Kulturni obzorjnik

Za šesdesetletnico Iv. Cankarja

(Roj. 10. maja 1876).

»Mati — Domovina — Bog!«

MATI

»V mojem spominu je sveta podoba; mnogo let je že tam, zmerom na enem mestu, mojim očem zmerom enaka, čeprav bi morda kdo drugi sodil, da je že začnela in da le moje srce vselej posebej ustvari po svoje njen prvotni obraz; malo-kdaj se ozrem nanjo, pa vendar vem, da bi brez nje bila pusta in gola moja izba; in če bi šla od hiše, bi šel z njo božji blagoslov. To je tista noč, ki sem jo prebdel od mrtvaški postelji svoje matere. Zdaj se mi dozdeva, da sem bil vao tisto noč popolnoma vdan in miren, mirnejši nego kdaj poprej; nikakšne potlosti, nikakšne tesnobe nisem občutil, začudo lahko in svetlo je bilo v moji duši, kakor osvobodena je bila, od nekega z višine je gledala na to mračno izbo, na tenke, dolge plamene sveče, na beli materin obraz in name. Nikoli nisem bil tako blizu tisti zadnji, edini besedi, ki se ustavi človeku na ustnicah, kadar prestopi prag na ono stran. Stalil in občutil sem jo zdaj, kakor slutil človek je za meglami jutranjo zarjo in občuti s sladkim trepetom njeno toplo svetlobo, ko ne vidi okoli se ne kapljice luči. In vselej, kadarkoli se ozrem na sveto podobo v svojem spominu, elim šepetaje neizgovorne besede, kakor se je utrla svetla iz čeznaturnega spoznanja, ki nam ni dovoljeno, iz vesoljne ljubezni, ki je ne poznamo; in milo in gorko mi je pri srcu, osvobodeno je.« (Edina beseda.)

DOMOVINA

»Domovina ni bila zunaj mene, tam nekje za gorami; tudi ni bila na zaprašenih poljih, v debelo knjigo spravljen, v usnje vezana. Bila je v meni, v mojem glasu in molku, v mojih kretanjih in mišlih, v mojem življenju in trpljenju, v vsem mojem nahanju. Ljubezen ne mara več visokih besed in

ganljivih občutkov; ali kadar pade udarec, in je treba udariti nazaj, je roka vse pogumnejša, je pest krepkejša...« (Kolokotroni).

»Kakor ste videli, sem smatral jugoslovanski problem za to, kar je: namreč za izključno političen problem. Za problem razkosanega plemena, ki se v življenju človeštva ne more uveljaviti, dokler se ne združi v celoto. To je vse! Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu zame sploh ne eksistira. Morda je kdaj eksistiralo; toda rešeno je bilo tedaj, ko se je jugoslovansko plemo razcepilo v četrto narodov e četverim, čisto samostojnim kulturnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku vsaj bratranci — po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je tuj naš gorenjski kmet tiroleškemu, ali pa goriški viničar furlanskemu. Bodi tega kriva zgodovina, bodi kriv kdorkoli — jaz, ki dejstvo konstatiram, ga čisto gotovo nisem zakrivil.

Poglavitna naloga, ki je prisojena nam Slovenem ob reševanju jugoslovanskega problema, je torej: uveljavimo svoje jugoslovanstvo za zdaj le v toliko, da se vsi skupaj, kolikor nas je, naučimo na izust stari arbohrvaški rek: »Uzdaj se u se i u svoje kljuse!« Toliko bodo priznali tudi gotovo tudi najbolj hripavi Ilirci: ako pride kdaj do političnega združenja jugoslovanskih narodov — in ne samo moja vroča želja je, temveč tudi moje trdno prepričanje, da do tega združenja res pride — tedaj se to ne more izvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni in enakovredni narodi. Ze sama enostavna misel nam kaže polje, kjer moramo orati in sejati ne le zase, temveč za vse jugoslovanstvo. To pa je naše lepo domače slovensko polje. Pod avstralskim valptom, v svoji ječi in revščini in mnogostevnih nadlogah smo povzdignili svojo kulturo tako visoko, da je kras in veselje. To je izraz narodne moči, ki ne zaostaja prav nič za tisto močjo, ki se je pojavila pred Lozengradom in pri Kumanovu. Glejmo, da bomo v sebi zdravi, močni in vsaj duševno bogati (če ne še drugače), tako da nekoč ne pridemo k bratom prositi miloščine, temveč, da jim prinesemo darov; ali pa se boljše — da si pridejo bratje sami po te darove, preden bi jih mi ponujali.

KINO SLOGA Telefon 27-30

Nevidni človek

Predstave ob 18., 19.15 in 21.15 uri
Krasen dopolnilni spored!

Občne zboru sklicujejo:

Dolniska družba »Triglave«, tovarna hranil v Šmarci za 20. maja 1936, v Celju v hotelu »Union«. **Tovarna za dušik, d. d. Ruše** pri Mariboru za 22. maja 1936, ob 16. uri v prostorih Zadružne gospodarske banke, podružnice v Mariboru. **»Drava«, lesna ind. d. d. v Mariboru** za 23. maja 1936 ob 16. uri v prostorih družbe v Mariboru.

Jugoslovanska tovarna za impregniranje lesa, Guido Rütgers d. d. v Hořah za 26. maja 1936 ob 12. uri v poslovnih prostorih družbe v Hořah.

Licitacije

Pri štamparski radionici v Belgradu se vrši dne 16. maja t. l. ofertalna licitacija za oddajo tiskanja in svobodne prodaje službenih knjig Ministrstva vojske in mornarice. Dne 18. maja t. l. se vrši v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za dobavo 3.854 ton lignita in 846 ton mrkega premoga. Dne 27. maja t. l. se vrši pri Upravi IV. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Kamniku ofertalna licitacija radi nabave 500.000 kg amonijakovega in 100.000 kg kalijevega solitra ter 12.000 kg olja za kamnit, dne 18. maja t. l. se prodajo pri Direkciji šum v Zagrebu potom ofertne licitacije hrastovi drogi za sode ter odpadki od hrastovega lesa. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Rekordni izvoz avstrijskega sira. V zadnjih treh mesecih je Avstrija izvozila 105 vagonov sira, kar pomeni množino, ki ni bila še nikoli dosežena. Zaloge sira v planinskih krajih so ekora popolnoma izpraznjene. Za bližnjo prihodnost je izvoz še zagotovljen, kar ugodno vpliva na razvoj cen.

Francoska narodna zbirka diktona. Za zavre odtok zlata in štiti frank je narodna banka zvišala diskontno mero od 5 na 6 odst. Narodna banka in merodajni krogi upajo, da bo to zadostovalo, da se kapital pomiri in preneha beg zlata. Finančni ministri je tudi izjavil, da vlada ne namerava uporabiti skrajnih sredstev kot n. pr. devizne kontrole ali pa prepovedi izvoza zlata, vendar pa so v finančnih krogih prepričani, da bodo za zaščito franka potrebni še nadaljnji ukrepi.

Tudi Turčija prizadeta po zlomu »Feniksa«. Kot poročajo nemški listi, je tudi turška zavarovalnica Turkiye Milli precej prizadeta radi zloma carigradskega zastopstva »Feniksa«. Višina škode še ni ugotovljena.

Borza

Dne 8. maja 1936.

Denar

Devizi Amsterdam in Pariz sta zopet popustili, uvrstili pa so se tečaj Bruselj, London, New York in Praga.

V privatnem kliringu je notiral avstrijski šiling na ljubljanski borzi 9.15—9.25, na zagrebški je ostal neizpremenjen 9.13—9.23 (9.18), na belgrajski pa je notiral 9.15—9.215. Angleški funt je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 249.20—250.80. Nemška marka je na ljubljanski borzi dalje popustila in je notirala 13.25—13.45, popustila je tudi v Zagrebu na 13.16—13.36 (13.26), za ultimo maj je notirala 13.09—13.29 (13.19), za medio junij 13.10 do 13.30 (13.20), za ultimo junij pa 13.15 do 13.35 (13.25). V Belgradu je notirala 13.1975 do 13.3975. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.15 do 30.85 (30.50), na belgrajski borzi pa 30.75 den. Španske pezele so notirale v Zagrebu 6.80—6.90 (6.85), torej so ostale neizpremenjene, v Belgradu pa je bila notacija 6.90 den.

Ljubljana. — Tečaj s primom

Amsterdam, 100 hol. gold.	2965.30—2979.90
Berlin, 100 mark	1756.08—1769.95
Bruselj, 100 belg.	744.90—749.90
Curih, 100 frankov	1424.22—1431.20
London, 1 funt	217.48—219.54
New York, 100 dolarjev	4351.07—4387.38
Pariz, 100 frankov	288.75—290.19
Praga, 100 kron	181.48—182.58

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 982.386 Din.

Curih, Belgrad 7, Pariz 20.31, London 15.36, New York 308.375, Bruselj 52.45, Milan 24.30, Madrid 42, Amsterdam 208.25, Berlin 124.60, Stockholm 79.20, Oslo 77.15, Kopenhagen 68.55, Praga 12.77, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsinki 6.77, Buenos Aires 0.845, Dunaj 56.10.

Premijera velesenzacionalnega filma izredno napete vsebine!

Po znamenitem romanu **H. G. Wellsa**

Samo za ljudi močnih živcev!

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijske posojilo 81.50—83, agrarji 48—49, vojna škoda promptna 357—359, begluške obveznice 65—67, 8% Blerovo posojilo 82 do 83, 7% Blerovo posojilo 72—73, 7% posojilo Drž. hip. banke 82—83.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijske posojilo 80.50—81.50 (80.50), agrarji 48 den., vojna škoda promptna 357.25—357.50 (357—357.25), 6% dalm. agrarji 62—63.50, begluške obveznice 62.75 denar, 8% Blerovo posojilo 82 den., 7% Blerovo posojilo 72.25 den., 7% posojilo Drž. hip. banke 82.25—83. — Delnice: Narodna banka 6500 blago, Priv. agrarna banka 217 den., Izis 25 bl., Sečera, Osijek 145 blago.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijske posojilo 82.25—82.50 (82.50), agrarji 48—48.50 (48 do 48.25), vojna škoda promptna 357.75—358.50 (358), 8% Blerovo posojilo 82.25 den., 7% Blerovo posojilo 72.75—73. — Delnice: Narodna banka 6325 do 6350 (6350), Prav. agrarna banka 216—217.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: Bačka in eremska 132 do 134, bačka okol. Sombor in banatska 131—133, bačka, ladja Tisa 139—141, bačka, ladja Begej 138 do 140, slavonska 136—138. Zob, otrobi, fišol neizpremenjeno. Riž ne notira. Ječmen bački in sremški, 64 kg, 127.50—130. Koruza bačka, sremška in slavonska 99—100. Moka bačka in banatska Og in Ogg 220—230, št. 2 200—210, št. 5 180—190, št. 6 160 do 170, št. 7 132.50—142.50, št. 8 102.50—105; eremska in slavonska 230—230, št. 2 200—210, št. 5 180—190, št. 6 160—170, št. 7 132.50—142.50, št. 8 100—105. — Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bačka okol. Sombor 131 do 133, gornjebačka in eremska 133 do 135, slavonska 136—138, gornja banatska 133—135, južna banatska 131—133, bačka, ladja Kanal 134—136, bačka, ladja Begej 137—139, bačka in banatska pot. Begej 138 do 140. Koruza bačka in eremska 99—101, bačka in sremška za junij 102—104. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet 20 vagonov.

Hmelj

V posameznih hmeljskih nasadih se že javljajo bolhaši, ki prizadevajo mladim pogankom zaradi svoje požrečnosti prav obilno škodo. Prizadeti umni hmeljarji so se že poprijeli obrambnega dela in uporabljajo z najboljšimi uspehi rotenoka, to je temni prah, ki bolhača umori. Rotenoka in posebne razpršilnike ima Hmeljarna v Zalcu v zalogi. Rotenoks stane 1 kg 72 Din, razpršilnik pa 38 Din.

Hmeljarji se bodo kmalu morali pripraviti na boj zoper drugega sovražnika, t. j. peronosporo. Kot obrambna sredstva se uporabljajo z najboljšimi uspehi: bordo brozga, t. j. galica in apno, Wacker apno in tudi baker apno. V najnovejšem času se uporablja zoper peronosporo posebno v Nemčiji z najboljšimi uspehi burgundska brozga, ki se pripravi iz galice in sode. To sredstvo pride sicer nekoliko dražje kot bordo brozga, vendar pa odpade pri sestavi vsaka uporaba lakmus ali fenoltalein papirja, ker se na vsakih 100 l brozge potrebuje natančno 47 in pol dkg sode — in sicer brez nevarnosti kakšnega omočenja ali neučinkovitosti.

Pri uporabi burgundske brozge se razširjopnik nikdar ne zamaši, ker je sode popolnoma čista in se v vodi raztopi brez ostanka.

Stednjik je dokazano, da vpliva burgundska brozga ugodnejše na funkcije listov, kot bordo brozga. Burgundska brozga se namreč uporablja v Nemčiji in Franciji tudi v vinogradih zoper peronosporo in je dokazano, da vsebuje vino takih nasadov več sladkorja, kot ono — pri enakih razmerah — iz nasadov, kjer so bili z bordo brozgo. Brez dvoma bo burgundska brozga ugodno vplivala tudi na kakovost hmelja.

Sodo izdeluje Jugoslovanska Solvajtovarna — Lukavec — drinska banovina, ki je poslala brezplačno Hmeljarskemu društvu v Zalcu nekaj te sode v poskusne namene. Kdor izmed hmeljarjev se zanima za novost v obrambnih sredstvih, naj se zgleda v društveni pisarni ob delavnikih od 8. do 10. dopoldne.

V poskusne namene ima Hmeljarsko društvo tudi erisit zoper rdečega pajka in bakreni prah zoper peronosporo brezplačno na razpolago.

Zalec, dne 7. maja 1936.

Hmeljarsko društvo za dravsko banovino.

ne bilo po volji Nemcem! Takemu radikalnemu učenjaku postavimo kar spomenik!

Najbolj gnusni, res — gnusni! — pa se mi zde tisti ljudje, ki čisto brez vzroka in povoda spravljajo v zvezo s političnim jugoslovanskim vprašanjem še slovenski jezik. Kar ponujajo ga, kar mečejo ga čez mejo, še ne vprašajo, kdo bi več znal dal. Jaz še nisem videl Hrvat, ki bi prišel ponujati k nam svojo hrvaščino. Pri nas pa je drugače. Tako smo sili svoje kulture, da nam je že odveč in da bi jo najrajši kar vrgli čez plot. —

Rekel sem, kaj da je najbolj potrebno in edino koristno, če hočemo doseči svoj slovenski kulturni in jugoslovanski politični cilj. Naj dela vsak, kakor mu je dano; jaz sem delal!« (Slovensci in Jugoslovani, I. 1913).

BOG

»Pri nas doma ni bilo pobožništva... Bili smo globoko verni; ne samo v meni, v nas vseh je ostal ter ostane pač do konca dni skrit oltar, pred katerim darujejo čiste misli ob veselih in žalostnih urah. Se pozno, ko me je bila že vsega opredla tuja učenost, ko se mi je bilo arce že vse razbolelo od soparnega spoznanja, se je mnogokdaj zgnilo v srcu, kakor neizrekljivo sladek in gorek opomin, kakor tiha otroška molitev.« (Moje življenje).

»Povej mi zdaj ob tej uri, ki je ura sodbe in posvečenja: ko pridem (smrti) tebi; da pojdeš z menoj na poslednjo pot — koga boš poklical na pomoč, da bo tvoj besednik pred pravičnim sodnikom?« ... Vzkliknil sem: iz globočine mojega umirajočega srca je planilo:

»Mati!«

»Domovina!«

»Bog!«

Takrat se je v grozi in bolesti razklopolo moje srce, da je dalo, kar je še imelo:

»Bog!«

V tistem hipu, ob tisti besedi sem se sladko zbudil iz dolge, strahne bolezn. Poleg mene, ob čaju, je sedela svetla odradenica; držala me je za roko in smehljala se je, kakor se smehljala mati otroku, ki je ozdravel. (Konec Podob iz sanj).

Sila italijanskega letalstva

Kaj je nemški častnik videl med italijanskimi letalci v Afriki

Nemški upokojeni stotnik v. Fischer, kateri se je kot vojni poročevalec mudil na severni afriški fronti, popisuje moč italijanskega letalstva takole:

Da je letalstvo zlasti v kolonijalni vojski postalo važno orodje, dokazujejo že manjše operacije Angležev v Srednji Aziji in poveljnih časih. V italijansko-abisinski vojski pa je na italijanski strani sodelovalo kakih 20 divizij vojaštva, zaradi česar bi se prav za prav ta vojska ne smela več imenovati kolonijalna, ali pa je vsaj le delno kolonijalna. V tej vojski pa je bilo letalstvo v toliki meri pritegnjeno k sodelovanju, da si kaj takega doslej nihče ni mogel misliti.

Velikost posameznih letalskih enot je manjša kakor pa je doma. »Skvadrilja« je sestavljena iz 6, »grupa« in 12, »stormo« iz 24 letal, seveda z vso potrebno rezervo. Na eno bombno letalo moramo računati 12 mož posadke in strojnega moštva. »Skvadrilja« šteje torej nekako 6 častnikov ter 80 do 100 mož. Ker je na severni fronti delovalo 28 »skvadrilj«, na jugu pri Grazianiju pa 9, dobimo torej skupno moč italijanskega letalstva v Abesiniji, ki je štelo kakih 370 letal, najmanj dve tretjini bombnikov, katerih vsak je imel po tri motorje.

Na vsem bojišču je bilo 22 letališč, vendar pa je treba ločiti vojaška letalska taborišča od trajnih letalskih oporišč. Taka trajna oporišča imajo n. pr. Italijani v Masavi, v Asmari, v Guri, Zuli, Asabu. Zanimivo pa je, da je letalsko mesto Gura le pol letalske ure daleč od utrjenega angleškega otoka Perim, ki zapira dohod do luke Aden, ter le eno letaleko uro stran od Adena. Če rečemo, da je to mesto, nismo rekli nič preveč. Povsod po teh letalskih oporiščih vidimo tole sliko: Poleg letališča je zgrajenih 80 do 100 trdnih paviljonov, v katerih tej zgradbi, vsak podčastnik po eno. Drugo moštvo vsak častnik ima na razpolago 2 do 3 prostore v tej zgradbi, vsak podčastnik po eno. Drugo moštvo pa ima skupne prostore. Vsak častnik ima svojo hladno shrambo ter svojo kopalnico. Stanovanja imajo dobre ventilatorje, ki skrbijo, da morejo letalci v teh svojih domovih udobno prebivati in delati.

Letalsko oporišče Gura ima 12 velikih lop, v vsaki lop je shranjenih do 6 bombnikov. Tu so lastne delavnice za popravila letal in motorjev. Poleg tega stoji tukaj velike pekarnice, katere se kurijo z nafto, vodovodne naprave, ledarne in lednice. V Guri je sedež poveljstva zračne brigade. Ni torej čudno, če to letalsko mesto šteje celih 1500 ljudi.

Ce človek kot tuj gost hodi od lope do lope, se lahko prepriča, da to ni bilo narejeno le za to vojsko, ampak da je tako že dolgo pripravljeno. To so dobro premišljena oporišča, katera so Italijani dali tukaj napraviti, da uveljavijo italijansko moč v črni Afriki, ki so trajno pripravljena pohiteti tja, kjer jih kliče sila in potreba, da pa bodo tudi zunaj afriškega ozemlja v prihodnje temeljito spremenila razmere na vojaški in trgovski poti proti Indiji.

To dejstvo je vredno čim večjega uvaževanja, ker so Italijani v tej vojski imeli priliko nabrati si bogatihkušenj, katerih ne dobi nobena armada v mirnem času s še tako veliko pridnostjo. Večkrat so mi pokazali številke, kaj so posamezni oddelki dosegli. 9. »stormo« (jata) je n. pr. v zadnjih 2 in pol mesecih dosegla 2000 letalskih ur ter je pometala 340 ton bombnega tovara. Kakor mi je dal na razpolago italijanski generalni štab podatkov, vidim, da so italijanska letala od oktobra do marca napravila 20.000 letalskih ur ter so vrgla na Abesince cela dva milijona ton bomb. Samo 17. februarja so vrgla italijanska letala na Abesince 73 ton bomb. To je mnogo večje transportno delo, kakor ga je naredilo italijansko civilno letalstvo v vseh 12 mesecih leta 1935.

Znano je, da je letalo v abesinski vojski postalo splošno orodje armadnega vodstva. Delovalo je najprej kot topništvo, katero je s težkimi bombami ostreljevalo sovražne postojanke, da je nato pehota mogla naskočiti. Letalstvo je nadalje delovalo kot pehota »z drugega nadstropja«, ko je spremljalo napredujočo pehoto ter jo z ognjem svojih strojnih učinkovitih podpiralo. Delovalo pa je tudi kot bojna konjacija s tem, da je umikajočemu sovražniku z ognjem zapiralo pot nazaj. Kot trensko kolona pa je letalstvo tudi preskrbovalo vojake v najbolj oddaljenih strelskih jarkih.

Pri tem se je posluževalo posebnih padalnih naprav. Posameznosti teh padal se niso splošno znane. Zračna preskrba je dobavljala prav za prav vse, kar je vojak potreboval. Letala so nosila vojakom vodo, živež, strelivo, opremo, obleko in zdravila. Celo navadno pisemsko pošto so vojakom nosila v oddaljene jarke njihova letala.

Za 20 do 30 kilogramov težke tovore so uporabljali navadne padalne vrečke iz platna. Za večje dobave pa so služili veliki kovinski torpedi, ki so 120 centimetrov dolgi. V gorenji zarez tega torpida leži padalo, pod njim pa zaklenjen in znotraj mehko obložen kovček. Kadar se padalo odpre in začne kovček počasi padati proti zemlji, se počakejo pod kovčkom štiri majhne nožice, ki so podobne evinjskim kracicam. Te nožice so seveda narejene iz gumija. Kadar so vojak videli plavati takega presička proti sebi, so se seveda njegovi znanjosti, še bolj pa morda njegovi notranjosti, zelo smejali. Taki nosilci gulaža se seveda le redko vrnejo nazaj v vojaška skladišča, odkoder so prišli. Vojaki so namreč prav hitro razrezali platno padala in si z njim krpali obleko.

Po dobljenih utisih moram na kratko povedati te sklepe misli:

1. Zaradi letalskega orodja je ta vojska rodila mnogo novih spoznanj, katere pa bo treba še preizkusiti takrat, kadar bosta oba nasprotnika imela tako letalsko opremo.

Izjave abesinskih vojskovodij

Medtem ko nekateri listi poročajo, da abesinski rasi dolže abesinskega neguša, da je on zakril abesinsko katastrofo, sedaj poročevalec ameriške korespondence poroča iz Džibuti, da se je razgovarjal z nekaterimi vodilnimi možmi Abesinije, kateri so mu povedali svoje mnenje.

Najbolj je značilen odgovor abesinskega rasa generala Demptu, brata onega rase Desta, kateri je bil na južni fronti prvi poražen od generala Grazianija. General Demptu je dopisniku povedal, da abesinski cesar sploh ni imel nobene možnosti več ostati v deželi, ker bi ga bile sicer uporne čete gotovo ubile. Abesinski vojak so se zadnje dni že branili, da bi ubogali neguševa povelja. Ras Demptu je dalje povedal, da so se morale abesinske čete v najtežavnejših okoliščinah boriti s sovražnikom, ki je bil sicer toliko močnejši. »Imeli smo malo streliva, nič denarja in nič zdravil. Pet dni smo pred Italijani v krvavi bitki branili ogledno fronto, ne da bi dobili med tem kaj živeža. Niti vedeli nismo, da je neguš med tem že zapustil Addis Abebo.

O drugih abesinskih poveljnikih, ki niso mogli z negušom iz dežele, je ras Demptu povedal tele zanimivosti: Ras Ajelu, ki je bil nekaj časa pri cesarju v nemilosti, je bil potem pomilosten. Z zadnjim zanesljivim moštvom je poskušal zadušiti

2. Italijanske letalske enote pa niso bile ustnovljene le za sedanjí vojni namen, ampak imajo namen trajno vzdrževati zračno gospodstvo nad Sredozemskim morjem, nad Nilom in nad Rdečim morjem.

3. Italijansko letalstvo je v tej vojski imelo izvrstno šolo in si pridobilo velike skušnje, katere bodo pripomogle, da se bo visoko stanje italijanskega letalstva še zvišalo. Ta moč italijanskega letalstva se bo čutila prav gotovo tudi v razmerju evropskih velesil.

upor v glavnem mestu. Kolikor je znano rasu Demptu, je ras Ajelu padel v pouličnih bojih v Addis Abebi. Brat rase Demptu ras Desta se je nazadnje mudil v provinci Sidamo. Nameraval je odpotovati v angleško Kenijo. Ras Sejum je še vedno v provinci Tigre. Ras Imru pa je odšel v svojo rodno provinco Godžam.

Inozemski častniki, kateri so prišli v Džibuti, potrjujejo, da je položaj za neguša postal nemogoč. Zlasti težko je postalo potem, ko so se mu uprle tri province. Poleg tega pa so Abesinci vedno huje občutili, kako jim zmanjkuje streliva in denarja, čim dalje je vojska trajala.

Dopisnik je povprašal tudi turškega generala Vehib pašo, kaj on misli. Ta pa je izjavil, naj svet ve, da Abesinija vojaško ni bila poražena, kljub temu, da so imeli Italijani veliko premoč. Na južni fronti smo se morali le zato umakniti, ker je splošni položaj v deželi to zahteval in mi nismo bili poraženi. Čeprav se italijanske čete, katere so nam stale nasproti, ne dajo primerjati z Garibaldinci, moram vendar le priznati, da je njihova vojna taktika vredna vsega občudovanja.

Ras Nasibu in ras Makonen, ki sta tudi prišla v Džibuti, pa sta se hudovala na cesarja, češ da je s svojim begom izdal Abesinijo.

Angleški kralj je te dni v svoji palači sprejel več kakor 50 tujih diplomatov, kateri so mu izročili svoja poverljiva pisma. Na sliki vidimo indijske adjutante angleškega kralja, ko gredo k sprejemu diplomatov.

17 let med gobavci

Včeraj smo prinesli sliko pogreba telesnih ostankov belgijskega misijonarja p. Damijana, katerega so pripeljali v domovino. P. Damijan je deloval 17 let med gobavci na otokih Južnega morja ter je umrl 1. 1889. na havajskem otoku Molokaj. Medtem ko je stregel gobavcem in znanstveno raziskoval, kako bi mogel to bolezen ozdraviti, se je še sam nalezel gobavosti ter je v strašnih mukah umrl. Njegovo truplo so tedaj sežgali, pepel pa shranili. Sedanjí ameriški predsednik Roosevelt je na prošnjo Belgije dovolil, da se pepel tega slavnega katoliškega misijonarja prepelje v belgijsko domovino.

Za civilnega guvernerja v Addis Abebi je maršal Badoglio imenoval Botalija, kateri se je abesinske vojske udeleževal kot vojni prostovoljec.

Tekmovalno letanje nad Saharo je priredila italijanska letalska zveza. Treba je bilo preleteti 871 kilometrov. Konec je bil v Tripolisu. Poleg nagrade 50.000 lir je zmagovalcem dobil tudi častno kupo, katero je daroval italijanski letalski maršal Balbo. Na sliki vidimo maršala Balbo, ki se pogovarja z belgijskim letalcem Guy Hanezomom.

Angleško železniško skladišče južno od Londona gori. Slika je posneta iz zraka. Le težko so ogenj omejili, da ni zajel bližnjih petrolejskih skladišč.

»Da si šolot tako dobro oprala, si prav naredila, ljuba ženica. Le škoda, da si ga tudi poskrbila.«

„SLOVENEČ“ pred 60 leti:

V torek, 9. maja 1876.

Politični pregled.

V Dalmaciji so zaradi ostanka odložili volitve za deželni zbor, ki bi se bile sicer vršile meseca avgusta.

Na Srbskem je 6. t. m. novo ministrstvo Rastičev prišlo svoje poslovanje, pa je takoj iz odzida neznanih vzrokov zopet odstopilo.

V angleški zbornici poslancev je protestantski profesor Butt stavil predlog, da naj se Ircom vrne pravica ustanovljati lastna katoliška vseučilišča. Če se ta postava sprejme, bode katoliško vseučilišče kmalu imelo veliko več dijakov kakor državno.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 7. maja. Misel, da bi Avstrija zasledila Bosno in Hercegovino, se od tod s posebno radostjo, posebnim trudom po časnikihi širi in razvija. Kakor znano, je to misel sprožila Angleška in za izpolnoveca izbrala Avstrijo. Ali tu nastane vprašanje: Ali bo Avstrija, če zasede omenjeni deželi, storila to na pomoč Turkom ali na pomoč kristjanom? Če gre Turkom na pomoč, kaj bo rekla Rusija, kaj bodo rekli avstrijski in drugi Slovani k temu? Kaj bo rekla Crnagora, kaj Srbija, ki ste dozdaj z velikimi stroški pripravljali se za vojsko, a se je po ruskem vplivu vendar-le zdržavali? Kaj boste rekli, če jo Avstrija po zasedenju spravi od sad njine dosedanje politike, jima vzame vso nado do kake pridobitve? Ali bo Avstrija zasledila Bosno in Hercegovino kot prijateljica in pomočnika krščanskim Slovanom? Kaj bodo pa potem rekli Nemci in Madjari, in — ali bo grof Andrássy sploh hotel sloveti kot osvobodnik Slovanov? — Ta reč je tedaj jako sitna, zato se sploh misli, da se bo v Berlinu poravnala.

Domaše novice.

(Lepa spomlad.) V Ljubljani dežuje že od petek večera neprenehoma in po hribih okoli je padel sneg, zato je pa tudi tak mrz, da so ljudje zopet segli po zimskih suknjah. Ljubljanka je zelo narasla in po močvirju bo voda vničila vso setev, če ne bo kmalu lepšega vremena.

Na prvi majnik so varšavski šolotjerji priredili svoje demonstracije, pri katerih so sami vozili svoje avtomobile, katere so prelapili z letaki.

Dr. B. Dragaš:

Socialno zdravstveno delo za zdrav rod

Svetovna vojna in prva leta poveljnih bolečin so nam prinesla poleg prenehanja v duševnem in družabnem življenju tudi neizmerno preobčutje dela na polju zaštite, torej socialnega in zdravstvenega dela.

Nekateri mislijo, da so svojo socialno sramotljivost s tem dovolj pokazali, če vetopijo kot podporni člani v eno ali pa v več zaščitnih društev, drugi pa hočejo osebno v socialno-zdravstveno službo.

Kaj razumemo pod pojmom socialno delo? To delo vsebuje vse, kar skuša individualno in s tem socialno trpljenje telesno-duševnega ozdraviti ali zboljšati.

Kot pri vsakem delu, ki ima dober načrt in smoter, je tudi pri socialnem delu razumno zbiranje, porazdeljevanje in delitev sredstev in moči, ki nam stojijo na razpolago brezpogojna zahteva. Moči in jakost so tukaj ljudje. Sredstva so pretežno denar, ki pa je zmeraj mrtva reč, katerega smisel in vrednost, nesmisel in nevednost, je odvisna samo od ljudi, ki ga uporabljajo.

Zategadelj so ljudje odločilni faktor pri socialnem zdravstvenem delu. Kot za vsako delo, morajo tudi ljudje za socialno delo imeti izobrazbo. Pri tem je dvojna naloga, ki jo je rešiti. Prvič je tiste, ki so zmožni, čimbolj izobraževati in usposobiti, one pa, ki so nezmožni, izločiti. Prvi del te zahteve je danes — z veseljem poudarjam — že precej izpolnjen, ker imamo že socialne ženske šole, zdravstveno-pedagoške seminarje, nadaljevalne tečaje za zaščito otrok in mladine, časopise, knjige itd. Nasprotno temu pa je drugo naloge, namreč izločitev nezmožnih, veliko težje reševati.

Naslednja moja kratka razlaganja vam bodo pojasnila nekaj motivov, ki nas vlečejo k socialno-zdravstvenemu delu, kakšni ne smejo biti in kakšni naj bi bili. Pri tem se naslanjam na drugo desetletje moje izkušnje v zaštiti in pri posvetovanju odraslim za življenje na polju socialno-zdravstvenega dela. Nekateri bodo morda to resnico, ki jo hočem povedati, grenko občutili. Ne morem pa govoriti proti svojim skušnjam. Zato prosim, da to moje stremiljenje in prizadevanje vsak sprejme dobronamerno, ker hočem služiti splošni, važni zadevi in resnici.

Napačni motivi, ki človeka zapeljujejo, da želi socialno in zdravstveno delo, so številni in zelo različni in raznovrstni. Za vsami temi motivi tiči temeljna osnova. Beg pred drugimi ljudmi, beg pred samim seboj in beg pred življenjem. Zelo pogosto tožijo: »Delo, ki ga sedaj opravljam, mi ne nese nobenega zadovoljenja, me ne zadovoljuje. Ves dan, teden za tednom, morda celo življenje, vsakozi pisati samo črke, prešteti, števiti, predelovati številke, malobrižne reči, mrtve reči naročati ali prodajati... me ne zadovoljuje, me ne osrečuje. Pomagala bi revnim otrokom. Želela bi jim sušiti solze, tolažiti jih in jim napravljati veselje.« Sicer je to vaše nagubjenje dobro. Zakaj ne daste temu viokemu čutu, temu nagibu prosto pot, zakaj ne daste duška tam, kjer ste sedaj in kjer hodite. Ker okrog in okrog ima rahločuten človek priložnost, zlasti pa žena, pri socialni in zdravstveni službi. Je-li ni pri vsaki sodelavci ali nižji delavci, ali ne veste, da je namenaščenka vašega obrata vdova in da ima 3 šolobvezne, neproskrbljene otroke? Če greste zvečer domov, ne vodili vaša pot skozi mestno jamo? To bi ne bil tako strašen ovinek, pogledite v etarem delu mesta, tam je tako rekoč na ulici dovolj otroških olov. Dobrodelnost pričenja zmeraj v najbližji okolici. Vi pa niste videli, niste vprašali, niste iskali... Vi se dalje motite, če mislite, da ima vaše delo nalogo, da vas dela srečne! Sreča in zadovoljstvo ne ležita v nobenem delu, ampak samo v človeku, ki to delo izvršuje.

Zlasti in posebej ne socialno-zdravstveno delo, ki je zelo težko če ga smoteno in premišljeno opravljamo — to nas ne zadovolji, to delo je zelo težko in zahteva toplo vzgojo čuta, najvišjo odpornost zoper nevalečnosti in neuspeh, kar doživljamo vsak dan pri našem poklicnem socialnem-zdravstvenem delu. V primeru s tem je delo s predmeti (blaginaj, uradnik, delavec) in na mrtvem materialu v toliko lažje, ker s predmeti lahko ravnamo tako, kakor hočemo, to se pravi, kakor znamo. Ljudje so pa živa bitja, ki reagirajo, to se pravi, na naš vpliv odgovarjajo. — Reakcija mi takšna, kot bi pričakovali, ampak zelo pogosto ravno nasprotna. Ravnanje (delo) s črkami, številkami, tiskaninami ali snovni kakršnekoli vrste zahteva vedno izvestno znanje, ki je bistveno odvisno od vere in zaupanja v nas same. Če imamo opravka s ljudmi, a to pomeni ljudi vzgajati, zahteva poleg znanja in zaupanja v samega sebe, pridobiti zaupanje drugega. Tudi moramo zaupati v dobro, ki je v človeku zlic vsemu, kar vidimo slabega. Občevanje z ljudmi, ki si sami ne morejo pomagati, s telesno ali duševno slabimi in bolnimi, s tistimi, ki rabijo zaščito, ogroža vsak dan to zaupanje, ker pogosto pridemo do slabih skušnji. Celu ono bi popolnoma propadlo in končalo s popolnim pesimizmom, če bi ga hoteli graditi samo na človeških skušnjah. Vidite po vsemu temu, da se podlegli zmoči. Poidite domov in se naučite najprej tisto vztrajno delati, kar neradi delate. V tem nauku, za katerega mnogi ljudje rabijo vse svoje življenje, a ne pridejo do cilja, so mrtve reči veliko bolj primeren material, kakor živi, trpeči ljudje. Kar Vi na predmetih, na mrtvih rečeh pokvarite, je samo materialna škoda in jo lahko nadomestite. Slabo in neprimereno ravnanje z ljudmi pa povzroča škodo, katero sploh posamezni človek ne more več popraviti. Ne pozabite v Vaše zadostženje in v Vašo tolažbo to-le: Okrog in okrog so solze, je trpljenje. Otvorite oči in srce! Sožalje, ki hrepeni po delu, veselje, ki hrepeni po delu, ne rabijo ne organizacije, ne urada, da pridejo do veljave, blagoslov takega dela raste po tihem.

Da se vadite socialno-zdravstveno delati, vzemite te-le naloge: Rabim v gotovo svrhu stafiliko; prosim, štejte in napišite vestno, koliko otrok v predškoli in koliko otrok v šolski dobi zvečer v sobotah in v nedeljah med 9. in 10. uro dobite v Vaših najbližjih treh ulicah. — Vi ste zvečer utrujeni, ne more se zahtevati da 8 ur sedite v uradu in da se še ukvarjate z zaščito? In to samo le tako postransko, poleg tega? Vi bi radi to delali ves dan in sicer poklicno, kajne? Vi bi hoteli imeti pravico na omenjeno, obenem pa na urad. In bi hoteli stran od doma, ker so starši proti temu, da spremenite poklic? Mislim celo, da imajo Vaši starši prav v tem zmislu, da smo samo tedaj zmožni za socialno ali zdravstveno delo, če smo poprej naše lasne razmere najlepše uredili. Tako delo, delo na zaščiti drugega, je vzgoja in vsaka vzgoja pričenja pri samovzgoji, pri vzgoji samega sebe. Nihče ne more drugemu človeku pomagati, če si sam sebi ni mogel pomagati. Pridite zopet čez eno leto; začnite še danes zvečer delati tiho in skromno v najbližji okolici Vaše deli v uradu Vas ne zadovoljuje; pridite zopet

takrat, ko ste se navadili in naučili, da delate tudi tisto, kar ne delati radi.

Drugi pa hočejo socialno delati, ker niso doma srečni. Drugi spet »menda vendar se ne marajo poročiti«. Pri takih ki skušajo, da se izognejo iz strahu temu nalemim prav za prav na strah pred življenjem in na strah pred samim seboj. V nekaterih slučajih more biti nasprotno temu povod, namreč nagnjenost in močan nagon, da se naredi važnim ali da se uveljavi. Torej glejte zakaj se mladi ljudje javljajo k socialnemu zdravstvenemu delu.

Spominjam se na slučaj, kjer je igrala vlogo prav za prav maskevalnost na očetu, ki je despot v hiši. Najbolj težko je tedaj dajati nasvet tam, kjer so si ljudje svesti krivice, ali pa če so doživeli grenko razočaranje v življenju ali razočaranje v ljubezni. Poznam hčerke, ki so s socialnim delom hotele tisto škodo zopet izravnati, kar so bratje ali oče ali kdo drugi v ožjem sorodstvu naredili. Namreč škodo po pojmovanju tiste, ki prosi, da bi socialno delala. Izpovedala je, da jo težko tlačijo premoženje pivovarne. Moj oče je brezobziren trgovec. Naša vila je pred očmi ljudi fina hiša. V mojih očeh pa se odražajo na zidovju, ki je okrašeno z umetninami, obrabi blehidi delavci, ki so neprostovoljno pripomogle k uspehu tovarne. In koliko jih je globoko razočaranih, kjer je smrt ali bolezen ali druga usoda zapustila neozdravljive rane v srcu. Tem pa jasno in gladko govorim, da jim socialno delo, nikoli ne bo prineslo tolažbe, da ne bo prineslo trajne pozabljenosti in nikoli, če se poklicno prime socialnega ali zdravstvenega dela. Kdor je sam nesrečen, ki ni sam za sebe našel odprave v kakšni težki življenjski zadevi, ta naj se ne drzne poskusiti druge nesrečne, nesamostojne voditi v življenju. Sigurno in brez dvoma nas socialno delo vodi k ljudem, ki bolehalo na istih bolečinah in tožijo čez iste bolečine, namreč, ki so iz istega vzroka nesrečni. Kako torej naj pokažemo tistim pot, kako naj dosledno zahtevamo od njih, da po tej poti gredo, če ga sami sebe nismo našli ali pa se sami obstali na pol poti ali so se po stranski poti izognili.

Često pridejo starši sinov ali hčera, ki nam počasi priznajo, da ni za drugi poklic »zadosti pod palcem«. Iščejo mesta, »zavetišče« v kakšnem socialnem uradu ali še raje v kakšnem zavodu, kjer bi bili sigurni za celo življenje. Nekaj naštorstva bi bilo potrebno in strog hišni red bi mnogo pripomogel. Poleg manj ali več od staršev priznane nezmožnosti v življenju, igrajo važno vlogo telesne ali duševne slabosti in bolehavosti. Torej vidimo, da bi radi sami sebe preskrbeli — torej egoistični motivi! Mnogo je še drugih motivov na delu in vse naštevati ni ravno potrebno in je nemogoče. Saj se vse suče okrog tistega temeljnega vzroka: strah pred življenjem, strah pred samim seboj ali nezmožnost.

Kratek pregled nekaj naštetih pravih motivov za socialno delo bo povedal jasno, kako je razumeti moje ugotovitve. Za socialno delo je poklican človek, ki v prvi vrsti globoko občustvuje z drugim človekom. Ta čut ne sme od časa do časa postati sentimentalnost. Ne smemo pričakovati, da nam vrne drugi človek naše s svojim sočutjem. Čut za drugega mora živeti, čeprav ne dobimo priznanja od človeka, ki mu pomagamo. Ne pričakujemo ljubezni ali celo hvalečnosti. Ta čut do drugega človeka, ki nas vodi, da onemu, ki trpi, pomagamo, je ravno ogrožen od tistih, katerim hočemo pomagati.

Poznamo izrecno tako zaščito, ki daje beračem zato, da ne ukradejo kaj bolj vrednega ali da ne ogrožajo življenja, drugi pa zato, ker mu motijo estetični občutek, tretji da na ta način pride do veljave in moči itd.

Vprašamo se za motive, ki nas vodijo, da socialno delamo, prav natančno in to je absolutna zahteva.

Torej ne razumite napačno teh opominov! Za socialno delo so zmožni vsi, ki resno in nesebično primejo za delo. Pozdravljamo vse, ki so iz vzvišenih vzrokov že pri delu! Naj imajo moč, da celo življenje vzdržijo, kjer in kadar bo to potrebno!

Zavodom, ki izobražujejo take moči, želimo, da čim več mož in žena zainteresirajo za to delo tudi vnaprej in da jih pri tem podpirajo!

Na ta način delajmo za zdrav rod!

Naznanila

Liubljana

I. Zgodni kino Vito prodava drveni ob pol 9. Mm »Peez Gynt«, v glavni vlogi: Hans Alben.

I. Legija koroniranih borov glavni odbor v Ljubljani bo imela drveni ob osmih obliki zbor v prostorih restavracije »Novi svet« na Gosposvetski cesti.

I. Nočno službo imajo lekarni: mr. Bakardik, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Garbus, Mostje.

I. Kino Rodejevo igra danes ob pol devetih »Zgodni ljubane« z Oskarjem Karlweisom in »Mladost« z Lajo Dagover.

I. Zagrebški akademski pevski zbor Mladost Balkan je združenim močmi zbor zagrebške mladosti, ki je nastel leta 1930 in funkcije dr. Mladost (1930) in Balkana (1934). Od postanka Mladosti pa do danes sta oba društva posamično, odnošno posamezno skupaj izvedli okrog 1000 koncertov od teh 100 izven naših meja. Zbor je koncertiral v predvojni Srbiji, Bolgariji, Čehoslovanski, Nemški, Poljski, Franciji, Španiji, Grški, Turčiji in v Afriki. Odkar sta Mladost in Balkan združena v enoten zbor, koncertirata v petek dne 16. maja 1936 prvič v Ljubljani. Koncert bo v veliki koncertni dvorani v petek dne 16. t. m. ob 20. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

I. Ploščasto društvo v Ljubljani bo imelo danes dne 9. maja t. l. ob 18 v prodavalnici mislarskega inštituta na univerzi sedmo predavanje. Predaval bo prof. bog. g. dr. Janz Jančičevič o temi »Današnje filozofske struje na Francoskem«. Vabljene člani in oni, ki se zanimajo. Vstop prost.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Zvečete ob 7. Sobota, 9. maja: Gled. Red C. Nedelja, 10. maja: Prva legija. Irsen. Zlatane ome. Ponedeljek, 11. maja: Zaprto

Mariborsko gledališče

Sobota, 9. maja ob 20: Tuje dete. Red C. Premijera. Nedelja, 10. maja ob 15: Sveti Anton, svet zaljubljenih. Patron. Zlatane ome. V koniat. Zdravstveno gled. igralcev. — Ob 20: Tuje dete. Za Penedeljek sklad gled. igralcev.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 9. maja: 12. Plošča za ploščo — naprev v naprev 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sponda obvestila 13.15 Plošča za ploščo — naprev v naprev 14.00 Vremenska poročila 18.00 Na dopust (igra Radijski orkester) 18.15 Pogovori s poslušalci 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, po-

Sport

Ljubljana: Hermes

Jutri se nadaljuje na igrišču Primorja borba za točke v prvem razredu. Tokrat ima »Ljubljana« za nasprotnike žilave Hermežane, ki so v izločilnih tekmah dosegli proti bivšim črno-belim neodločen rezultat 2 : 2 v povratni tekmi pa so tesno podlegli. Najnovejši rezultat 0 : 2 v Mariboru proti Zeleničarju je zanje spričo odločnega napredka mariborskih železnikarjev tudi precej laskav, dasi so se Šiškarji na tihem morda nadejali česa boljsega.

Po vsem tem ne bo stališe »Ljubljane« proti Šiškarjem kar tako lahko. Potrebno je vzeti v poštev tudi okolnost, da novo moštvo še ni vigrano, da se tehnično vodstvo kluba tudi še lovi s postavlo in poskuša sedaj tega, sedaj onega na raznih mestih. Odtod je pričakovati dokaj izravnane borbe, katere izid nihakor ni vnaprej določen.

Redni občni zbor GZSP

V nedeljo, dne 3. maja se je vršila v hotelu »Paar« na Jesenicah redna glavna skupščina GZSP. Udeležilo se je je poleg zastopnika JZSZ — Toneta Kunetelja, še zastopniki 12 klubov — članov GZSP, odsoni so bili zastopniki 3 klubov.

Namesto oblolega predsednika GZSP gosp. dr. Mihe Potočnika, je vodil in predsedoval skupščini g. Jože Zupan iz Moistrane.

Iz poročila predsednika in ostalih odbornikov je razvidno, da je uprava GZSP v pretekli zimski sezoni skrbela predvsem za svoje »olimpijce« in lahko sedaj z zadovoljstvom ugotavlja, da ta njen trud ni bil zaman, saj so ravno njeni člani: Smolej, Heim, Praček, Klančnik, Znidar, Novšak in Bine Jakopič brezdvoma na Olimpijadi kakor tudi doma — pokazali, da so to naši najboljši smučarji. Toda GZSP je skrbela tudi za tekmovalce, ki so ostali doma. Tako je kot edina naša podzveza, klub neugodni zimi, izvedla vsa svoja prvenstva, in sicer: dne 9. II. t. l. alpsko prvenstvo na Pustem rovu, katerega se je udeležilo rekordno število 56 tekmovalcev. Četrav so bili njeni najboljši alpski vozači v Ga-Pa, je ravno tako postal prvak za to disciplino njen član Urban Slavko, kakor tudi vsa ostala prva mesta so bila zasedena po tekmovalcih GZSP. Pri tej tekmi se je prvič v razvoju našega smučarstva ocenjeval posamezni klub kot celota in je jeseniška TK »Skala« postala s svojimi 4 najboljšimi tekmovalci alpski prvak GZSP za leto 1935-36. Dne 15. in 16. II. 1936 se je vršilo nieno klasično prvenstvo v Ratečah. Tega tekmovalca se je udeležilo skupno 57 tekmovalcev, in to: 39 tekačev, 6 tek. za skoke v komb. in 12 tek. za propagandne skoke. Prvenstvo v klasični kombinaciji si je priboril član GZSP Klančnik Gregor. Pripomniti je treba, da so bila vsa ta tekmovalca brezhibno organizirana in izvedena, ter da ni bilo nobene pritožbe o kakšnem nepravilnem sojenju. Dalje je bilo izvedeno dne 19. III. t. l. v Radovni mladinsko prvenstvo GZSP v tek, katerega se je udeležilo 28 naraščajnikov. To tekmo je odlično izvedel SK Dvornje-Mostrana. Dne 29. III. t. l. se je pa vršilo mladinsko prvenstvo GZSP v slalomu na Črnem vrhu v izvedbi »Gorenica«. Te tekme se je udeležilo 32 tekmovalcev. Tudi ta tekma je dobro izpadla ter pokazala, da ima GZSP med svojimi naraščajniki odlične moči, ki bodo kmalu dosegle Pračkovo višino in sčasoma začeli ogrožati njegovo popularnost. Isto je imela GZSP v izvedbi državnega prvenstva v alpski kombinaciji, ki se je vršilo dne 21. in 22. III. t. l. na Rožci. Tega tekmovalca se je udeležilo 36 tekmovalcev, od teh 24 članov GZSP. Prvak JZSZ v tej disciplini je postal Helmut Hubert, tudi vsa nadaljina mesta do desetega so ostala v GZSP. Tekmovalci GZSP so se udeležili tudi tekmovalni JZSZ na Pokljuki in LZSP v Ratečah, ter povsod zasedli prva mesta.

Tako sta koncem sezone Heim in Novšak, ki sta bila radi svojega nastopa v Ga-Pa od gotovih ljudi obojena, sama ovrgla vsa sumnjenja, prvi s svojim rezultatom na Rožci, drugi z novim jugoslovanskim rekordom 89.50 m v Planici.

Načelnik mladinskega oddelka GZSP je podal daljšo poročilo in smernice, kako bo treba vzgajati mladino, da pridobimo iz nje res prave trezne in nesebične športnike.

Iz lanišnje poročila se razvidi, da je GZSP prejel od novembra 1. l. dalje 182 dopisov, odposlanih je pa bilo 372. Dalje da se v sezoni 1935-1936 pristopili v njeno članstvo trije novi klubi, a dva sta bila pa črtana, tako da ima sedaj GZSP 15 članov s 222 verificiranimi tekmovalci.

Blagajnikovo poročilo izkazuje okoli 11.000 dinarjev prometa, s pripombo, da je dosedanja uprava štedila predvsem s potnimi stroški.

Preglednika predlagata, da se da u. o. GZSP razrešnica, ker so bile vse knjige najdene v najlepšem redu, a blaginajku naj se pa podeli posebno priznanje za vzorno vodenje blaginaje.

Pri volitvah novega u. o. je bila po daljši debati izvoljena sledeča kandidatna lista: Predsednik: Miha Čop, I. podpredsednik: Josip Zupan, II. podpredsednik: Drago Korenink, tajnik I.: Stan-ko Ravnik, tajnik II.: Jaka Čop, ml., gospodar: Polde Ravnikar, teh. referent: Viktor Novšak, teh. vod.: Frelih Matevž, teh. vod.: Oder Franc, teh. vod.: Langus Anton, teh. vod.: Berlot Tone, nač. mlad.: preglednika: Ogrin Rudolf, Dobivešek Ciril, namestnika: Vindšar Stane, Werdnik Matja, odborniki: dr. Aleš Stanovnik, Činkovic Jože in Truhlar Jože.

ASK Primorje. (Lahkotletska sekcija). Opozarjajo se vsi klubovi aktivni lahko atletski na naslednjeje tekmovanje, katerega izvršitelj je preprosti dok. ki se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9.30 dopoldne na klubovem igrišču, Tyrševa cesta. Podvajo se vsi atleti, da nastopijo na nadaljevanju klubovega tekmovanja. Pregled nastopajočih je razviden na deski v splošni garderobi na igrišču. Nedelevto.

ročja, objava sponda 19.36 Narodna ura: Udeležstvo vseh naših žon v javnem življenju po humanih druž- tvi (iz Zagreba, Dohaj) 19.36 Zgodni politični pregled (g. uradnik dr. Alojzij Kuhar) 20.30 Glejte taki se štud- je danes že pri nas dobi! — Posler večer s sodelovanjem članov radijske dramske družine, radijskega orkestra in plošč. — Besedilo napisal Ivan Rob 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sponda 22.15 Pami in Slagerji (pode g. Mirko Jelenič, spremlja g. prof. M. Lipovšek).

Drugi programi

SOBOTA, 9. maja. Belgrad 11: 19.30 Narodne pesmi 20.30 Simfonični koncert 21.00 Narodne melodije — Belgrad 11: 14.00 Nikolajevskovo predavanje o Šumadiji — Zagreb: 20.00 Violina 20.30 Orkestralni koncert 21.00 Posler večer 21.15 Plesna glasba — Dunaj: 19.30 Jone-sova opera 21.45 Film 21.50 Tenor 22.05 Plesna glasba — Budimpešta: 20.00 Lira 22.05 Glasbeni koncert 22.00 Koncert orkestra — Tri-Milani: 20.35 Simfonični koncert 22.00 Cerkevni zbor 22.45 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Postra glasba 20.35 Prenos opere — Praga: 19.45 Voljska godba 20.30 Erveljeva opera 21.45 Glasbeni koncert 22.00 Laska glasba — Varšava: 20.00 Glasbeni koncert 21.00 Za Poljske v tujni 21.30 Posler večer 22.00 Orkester in klavir 22.15 Plesna glasba — Berlin-Lipska: 20.10 Smeleča ravnosajnost — Königs-burg-Hamburg: 20.10 Valčekov večer —

Proti Hermesu je Ljubljana objavila to po-stavo: Rožič, Hassl, Jug H; Luce, Slamič, Boncelj; Janežič, Lah I, Jež, Grinthal, Jug I.

Razven te tekme se bosta igrali še dve pred-tekmi. Prvotno je bil zamišljen močnejši sponed, obetojala je namera, da bi se povabil eden od prostih mariborskih klubov za drugo ljubljansko gar-nituro. Pa so Mariborčani sodelovanje odklonili. Tako bo mesto njih igral kranjski Korotan, ki si je zadnje čase zagotovil sodelovanje nekaterih močnih igralcev in s tem znatno ojačil svoje vrste. Tudi ta tekma, dasi prijateljska, bo zanimiva, ker se bodo zopet prekušali igralci Ljubljane, ki naj bi even-tuelno še vskočili na kako mesto v prvem moštvu. Druge predtekm bosta igrali rezervi Ljubljane in Hermes.

Jugoslavija in olimpijske igre

V belgrajskem dnevniku »Politiki« z dne 24. aprila t. l. je izšel članek pod naslovom »Odgovor skupine športnikov Zveze športnih zvez«, na ka-terega izjavljajo podpisani športni forumi naslednje:

Funkcionarji, ki so podpisali izjavo za ude-ležbo na XI. olimpijadi v Berlinu, niso tega na-pravili samo v svojem imenu, temveč v prvi vrsti kot pravi in odgovorni zastopniki poedinih vrhov-nih olimpijskih, odnosno športnih organizacij. Ti funkcionarji so izbrani s prosto voljo članstva z glasovi ravno tako izvoljenih zastopnikov klubov, v katerih odločujejo aktivni športniki. Pri tem je treba poudariti, da aktivni, kakor tudi funkcionarji niti ne eni glavni skupščini, ki so bile zadnja štiri leta, niso dignili niti en glas proti udeležbi na XI. olimpijadi, ampak so nasprotno kazali veliko zanimanje ter brigo za čim dostojnejšo materialno in tehnično pripravo za olimpijado. To je dovoljni dokaz, da so podpisani imeli prav, da so izjavijo v imenu aktivnih športnikov onih panog, katere zastopajo.

Poudarjamo tudi to, da se do danes ni izjavil proti udeležbi na XI. olimpijadi v Berlinu niti eden narodni olimpijski odbor, pa smatramo to stvar kot merodajno za presojo situacije, ne pa akcije proti udeležbi, ki se je povsod zaključila z neuspehom.

Končno pripominjamo, da nima skupina šport-nikov, ki je v »Politiki« podpisala članek, nobenega pooblastila, da se izjavlja za ali proti udeležbi na olimpijadi, ker predstavlja samo podpisnike in ni-kogar drugega. Pri tej stvari je zelo zanimivo, da se nahajajo med podpisniki samo taki, ki ne pri-dejo v poštev za nastop, ker panoge, v katerih oni delujejo, ne bodo zastopane od naše države ali pa so taki, ki aplot ne morejo nastopiti na olimpijadi, ker jim manjka potrebni naslov, t. j. avojetvo šport-nega amaterja.

Za jugoslovanski olimpijski odbor ter Zvezo športnih zvez: Hrvoje Macanovič, dr. Stevan Hadži, Miroslav Dobrin, Jugoslov. boks. zveza, Jugoslov. knjak zveza, Jugoslov. koles. zveza, Jugoslov. sab-ljaška zveza, Jugoslov. lahkoatletska zveza, Jugosl. težkoatletska zveza, Jugoslov. plavalna zveza.

S. K. Slovan : S. K. Mars. S. K. Slovan sejiho moral v nedežo dopoldne na lastnem igrišču težko boriti proti S. K. Marsu. Za položaj, na katerem se trenutno nahaja, je lahko vsaka izgubljena toč-ka usodna. S. K. Marsa spominja sicer nekoliko spremlja smola, toda kljub temu se zaveda, da je njegovo mesto na gornjem koncu tabele in bo S. K. Slovanu na vsak način skušal prekrizati rač-une. Sodil bo g. Čamerik. — V predtekmi na-stopita S. K. Grafika in I. B. gurnitura S. K. Slo-vana. Sodil bo g. Joksič. — Vstopnina minimalna. Pričetek predtekm ob 8.30, pričetek glavne tekme ob 10.

Občni zbor ISSK Maribora

Maribor, 8. maja. V lovski sobi hotela Orel se je sinoči vršil občni zbor ISSK Maribora pod vodstvom predsednika dr. Sta-mola. Poročila so poleg predsednika, tajnika Komica in blaginajnika Loosa podali še odseki: teniški, table-tenis, lahkoatletski, zimskoatletski in nogometni. Iz vseh teh poročil je odsevala tožba, da je klub prišel po krivici ob lemanje, ki bi mu onemogočilo nemoten razvoj ob bodočnosti. Prednja obilnost uprava je nemore pre-puščila nogometno igrišče, katerega v sejem klub a velikim trzvam uredil v ljudskem vrhu, Sokolu-Ma-thel. Po mnogih intervencijah je klub dosegel, da mu je Sokol prepuštil za nekaj časa uporabo prostora, ki pa potoče nepreklicno s 16. majem. Ono teden dni bo moral zagostiti nadzorništvo klub svoje igrišče. Tako preli sodil nogometni odsek kluba razpust, ker ne more dobiti primerne igrišča. Od odsekov je bil nad-nalježen teniški, ki ima 115 članov ter nadkrasnejši igrišča v državi. Agilno je deloval tudi ta tenis, ki je priredil svoje mednarodno tekmovanje, na katerem so sodelovali celo avstrijski avstrijski prvaki. Lahka atletika se je začela razvijati šele letos. Zimskoatletski odsek je zaradi slabe zime ni prišla do veljave, če se vzamemo prvo medklubsko tekmo v slalomu na Klo-pnem vrhu. Člani sekcije so sodelovali pri vseh večjih naših prireditvah. Največje težave je imela nogometna sekcija, ki je izgubila prostor ter s tem možnost za de-lovanje. Prvo moštvo se je planiralo v tekmovanju na polovnem prvenstvu na tretje mesto. Pri volitvah je bil po daljši debati izvoljen za predsednika dr. Stamo. — Odbor pa: Franjo Rodolček, Julij Grinthal, Josip Komica, Josip Loos. Načelniki sekcij: tenis: Sepe, table-tenis: Koser, lahka atletika: Kozomelj, zimskoatletika: Golubovič, plavalna: — Peter Skofič, damska — Ravnskorva, nogometna pa tekmovatelj: Domi-ca, Komica in Senica. Odborniki so: Franjo Batič, Ing. Buran, E. Bergant, Alfons Gilly, dr. Lutanen, prof. Sevnik, dr. Vauhnik, Drago Rožič, Ing. Voda, Vojslav Srečko, Milod Od. Namestniki: Ing. Brodar, J. Huter, Keme Maks, Krejčič Anton, dr. Maršič, majar Maslač, dr. Ravnik, dr. Štor in dr. Tomičnik. Nadzorstvo dr. Ravnik, dr. Štor in dr. Tomičnik. Nadzorstvo: ravn. Barla, ravn. Bogaržnik in Mastek. Ob zaključku se je vršila še razprava o delu sekcije, ki se je odlo-žila sklenilo, da se za-njamo vrnemo v sejem igrišče bivše SK Svoboda pri Mariborskem parku.

Zbor lahkoatletskih sekcij — Ljubljana. Poslva se sodniški zbor, ki je bil delegiran na tekmovanje ASK Primorja v nedeljo 3. t. m., da se udeleži nadi-ljevanje tekmovanja, ki se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 9.30 uri dopoldne na igrišču ASK Primorja. Ob 9. mo-rajo biti na igrišču slednji gr.: Kermavner, Sanein S., Cerar, Gorjanc, Polajner, Omerman, Windisch, dr. Alnjevič, Potokar.

Poslva v planinam. Letošnje toplo zgodnje spo-mladensko vreme je izpremenilo naravo v svojem vrt. Kamor stopiš, povsod se očara dreve, polno najlep-šega cvetja. Lepotah je v solnjam danu ob odinostni. Eden najlepših spomladenskih izprehodov je po novi rešpoti od gostilne Prodnik v Stranjah na desni strani ni Kamniške Bistrice do Doma v Kamniški Bistrici, kjer prav ob blizu gleda visoko zasenčene vrste Kam-niških planin. Na Veliko planino vodi planinske ali-ni-stven razgled na blesteče bele masive od Ojstrice pre-ko Planjave, Brane, Skute, Grinjava ter Koče na Kravace, kjer stoji planinski dom še na smelnem po-lju, vendar je še dostopen za pešce. V Robinskem je-zeru se vrti mlado zelenje in belo cvetje obrabnih dreves; v masovni maju, ko se ni vročilo, je daljše bi-žanje v Zlatogorju ali pri Sv. Jancu namprilporočlj-vo. Na eni, ki šelijo mram potok, v Trilavskem pogorju je še dovolj za smuko prav dobrega snega. Smučarji naj se prepričajo, da na Strančevem koču ki je oskrbovana. Snuka na Ledeniku ter okrog Trilavskoga doma na Krdačari, ki je zalotan z vsem potrebnim, in preko Hribarje do koke krasno do-ljavje. Od nedelje dalje bo še radno oskrbovana Spodnja koka na Golici.

„JUGOSLAVIJA“ SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

je ena največjih **domaćih** zavarovalnih družb.

Sklepa življenska zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in najkulantneje tudi požarna, vlomska, nezgodna in avtomobilska zavarovanja, zavarovanja proti razbitju stekla, transportna zavarovanja in zavarovanja živine.

Ravnateljstvo za Dravsko banovino
v Ljubljani, Tyrševa cesta šte. 15.

Tinček in Tonček kot detektiva

52.

Muki jo pobriše.

Šele čez nekaj časa sta dečka opazila, da Muki ni nikjer. »Muki! Muki! ga je na ves glas začel klicati Tinček. »Pobrisal jo je!« se je zasmejal Tonček in pikro pristavil: »Žalostno, da svojega psa ne znaš lepše vzgajati. Pravi pes svojega gospodarja nikoli ne zapusti, prav posebno pa ne v nevarnosti.« »Se bo že vrnil, nič se ne boji!« ga je zavrnil Tinček in prijatelja samozvestno pogledal. »Boljše sem vsekakor vzgajal jaz svojega, kot pa ti svojega, ki ga sploh nimaš!« »Kaj bi se pričakalo!« je Tonček miroljubno zamahnil z roko. »Škoda časa. Pojdva raje dalje.«

Pa sta kmalu spet obstala in majala z glavo. »To je že več kot čudno!« je vzkliznil Tinček. »Ure in ure že iščeva to prekleceno reko, pa je ni nikjer. V zemljo se vendar ni mogla udreti!« Medtem, ko sta dečka nič hudega sluteč tam stala in se pogovarjala, se je iz gošče priplazil velik lev. Začuden ju je motril in brčkone ugal v svoji debeli butici, kaj naj stori: ali naj ju pusti pri miru, ali naj ju pohrusta. Dečkoma se seveda niti sanjalo ni, kakšna grozna pošast jima preži za hrbtom...

MALI OGLASI

V malih oglasih volja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pošilna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Trgovski pomočnik
Železninar, dobro izurjen, se sprejme. Ponudbe pod »Železninar« na upravo »Slovenca« št. 6615. (b)

Posestva

Oroben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico (a)

Velika hiša

pripravna za pekovo obrt, pet minut od postaje, v industrijskem kraju, napredaj. V bližini ni nobene pekarnice. Ekstremna zagotovljena. — Vprašati: Pavel Stergar, trg., Sevnica. (p)

Parcela

v izmeri 4000 kv. metrov, v bližini remize, ugodno napredaj. Pogačar Anton, Zg. Siska 84. (p)

Manjše posestvo

kupim najraje na Kranjskem. M. Peterneš, Zaslup - Bled 30. (p)

Vila

enonadstropna, solidna, na prijaznem gričku v kopališču »Dobrna« pod najugodnejšimi pogoji napredaj. Interesenti naj se javijo upravi »Slovenca« pod »Krasen razgled« št. 6696. (p)

Denar

Tvrška

A. & E. Skaberne
LJUBLJANA, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice

Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Vse denarne posle

s hranilnicami in posojilnicami izvršuje točno in solidno moja oblastveno dovoljena pisarna.

RUDOLF ZORE,
Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. Telef. 38-10. Priložite znamke.

ČITAJTE IN SIRITE
»SLOVENCA«

Bančno kom. zavod
MARIBOR, Aleksandrova št. 10, najbolje vnovčite terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Vse denarne posle
denarnih zavodov, vrednostne papirje vojno škodo
nakup in prodajo izpostavlja najugodnejše Trg. ag. bančnih poslov AL. PLAMINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. - Telefon 35-10. Za odgovor znamko D. 3-

Prodamo

Kolesa

malo rabljena in nova poceni napredaj pri »Pro-met«, nasproti križanske cerkve. (1)

Moške srajce

prvovrstno blago v kvaliteti kot izdelavi, največja izbira, najnižje cene, pri F. I. Gorčar, Sv. Petra cesta 29. (1)

Kočija

nova, gumi kolesa, dobro ohranjena, za 1 ali 2 konja, se ceno proda. Joško Jelačin — Dolenjska cesta. (1)

Praktično,

lepo in poceni oblačite svoje birmance pri Preškerju, Sv. Petra cesta 14.

Zakaj

„ALBATRIN“ krema, puder? in mlo

Zato, ker z njegovo uporabo dosežemo maksimum v negi lepote.

Izdeluje: LEKARNA DERENCIN, Koprivnica

Pisalni stroj

»Underwood«, dobro ohranjen, ugodno napredaj. Tyrševa cesta 15-I. (1)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudijo veliki izbori najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (1)

Razno

Hotel »3 Gavrana«

Zagreb. Centralna kurjava, tekoča hladna in topla voda. Sobe neto od Din 25.—. (r)

Obrt

Entel, ažur, plise, gumbe, gumbnice, monograme — izvrši ekspres Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13. (t)

Kupimo

Lokomobil

v dobrem stanju, 200-200 HP, lažemo. Ponudbe z označbo potrebnih podatkov na: Ugljenokopno udruženje Pešeno, Konjščina, sav. banovina. (k)

Stanovanja

Odda se

stanovanje petih sob in pritliklin v Selenburgovi ulici št. 4-II a l. avgustom t. l. Pogoje pove »Croatia« med 9. in 10. ali 12. in 14. uro. (č)

VABILO

k izrednemu občnemu zboru Usnjarske in čevljarske zadruge »RNO« v Trzinu.

registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki se vrši v soboto, dne 16. maja t. l. ob pol 1. uri popoldne v zadržnih prostorih. Na dnevnem redu je sprememba pravil.

ODBOR

Zahvala

Vsem njenim dobrotnikom in onim, ki so mojo sorodnico

Paulo Pekle

spremlili na njeni zadnji poti, stotero Bog plačaj!

Ljubljana, dne 9. majnika 1936.

PETERCA JOSIPINA.

Za vedno nas je zapustil naš dobri soprog, oče, sin, brat, svak in tast, gospod

Egidij Čeh

profesor v pokoju in rezervni pešadijski kapetan I. razr., odlikovan z redom sv. Save IV. razr.

Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 9. maja 1936, ob 5 popoldne, iz hiše žalosti, Hranilniška ulica 14, na pokopališče k Sv. Križu. Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana-Derventa, dne 8. maja 1936.

Zaluzoji: Stefanija, soproga. - Dušan, žandarm. poručnik, sin. Zorka Čeh roj. Đurović, sinaha. Josipina Čeh, mati. - Družine: Dr. Čeh, Kyovsky, dr. Volavšek, dr. Kyovsky in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila

L. Ganghofer:

82

Grad Hubertus

Roman

»Svoji šivilji. Ta iztakne vse. Tu preberi brzjavko, ki mi jo je sinoči poslala.« Kiti je izvela iz obleke zmečkan list papirja.

Vili je bral: »Pojutrnjem opoldne v nuneški cerkvi.« Prestrašen je skočil kvišku. »Pojutrnjem? Toda to je vendar že jutri.«

»Jutrit! Da! Kaj praviš?« Tudi Kiti je vstala. Objela je brata okoli vratu in hitela: »In zdaj vendar sprevidiš, tega ne smeš dopustiti, da bi naš Tas bil sam v taki sveti uri. To bi ga ne bolelo samo, ponizalo bi ga pred sorodniki njegove neveste.«

»Da, miška, prav imaš! To je zares genialna misel. Odpotujem. Se danes ponoči. Noro se veselim, kako bo pogledal, ko pridem. In tebi, to ti obljubim, tebi pošljem vatel dolgo brzjavko.« »Ne bo treba,« je dejala Kiti. »Tudi jaz grem s teboj.«

»Ti? Ne, miška, blede se ti!« »Moram k njemu, moram, moram!« Ko v obupu se je oklepala brata.

Ne vedoč kaj bi, jo je gladil po lasih in licih. »Bodi pametna, mala miška! To ne gre. Če pride očetu na ušesa — jaz že prenesem kakšne sune, a ti? Ne, takšne odgovornosti si ne maram nakladati nase.«

»Prevzamem jo sama. In se bom opravičila sama, če bo treba.« Odločno se je zavrnila in se zatekla k tistemu varavemu dokazovanju, ki ga imajo razgred dekliske glavnice posebno rade: »Dobro vem, da ne bi smela odhajati brez očeto-vega dovoljenja. A kje je papa? V koči gori, kakor vedno, vedno! Nisem kriva jaz, če ga ne morem vprašati. Ako bi bil prišel s teboj — po petih mesecih za svoje jelene in gamze samo en

dan zame vendar ni preveč — ako bi bil prišel, bi odkrito govorila z njim in ga tako goreče prosila, da bi gotovo rekel svoj: da.«

Veselo je gledal Vili sestro, vtaknil roke v hlačne žepce in se zibal na petah. »Saj lahko vprašaš gospodično Kleesberg!«

Pri tem ugovoru se je Kiti majkeno zmedla. »Pusti ubožico pri miru! Ali naj ji k vsem bolečinam nalažam še svoje skrb? Tudi hočem hoditi varno. Za to ne bom spraševala! Moram v Monakovo, Vili, moram! Od tega me nihče ne odvrne.« Njena lica so gorela in oči so se svetile. »Vzemi me s seboj! Le poglej me, kako te prosim!«

Ni imel srca, da bi ji odrekel. Smejoč se jo je privel k sebi in jo poljubil na uheljček. »No torej — S pridruženim vzklikom veselja ga je objela.

»Pa uživena v božjem imenu to zabavno burko skupaj! Papa nama bo sicer skuhal za to vrelo juho, in jo še posebej osolil za mojo malenkost. A če se bo jezil, si umijem roke. Pa naj bi ne bil snel svoje obljube in se vrnil z menoj domov, namesto da leta za svojim preklecanim srnjakom! Sam je kriv! A zdaj k vojnemu posvetu!«

Sedeč na zofi sta se držala za roke in tiho šepetala med seboj, kakor dva otroka, ki pripravljata božično presenečenje. Sklenila sta odpotovati s postaje ob šestih jutraj. Tako bosta dobila zvez z vlakom, ki prihaja v Monakovo ob enajstih in imela še dovolj časa, da se oglasita pri Tasilu. »Točno ob polu petih morava izginiti od tod,« je dejal Vili. »Ponoči bom tui, da ne zaspiš, in ležem raje zdaj za nekaj ur k počitku. Proti večeru me zbudi. Potem grem v vas, naročim voz in bom večerjal v krčmi ob jezeru. Gledal bom, da se ne srečam kje z Robertom, in svetujem tudi tebi, da mu ne hodiš pred oči. Reci, da te boli glava. In se zapri v svojo sobo! Tam se moreš v miru pripravljati za pot. Vtihotapim ti tja svoj ročni kovček. Bo dovolj velik. Oblačiti se ti ni treba v kaj posebnega. Sodim, da bosta šla k poproki v popotni obleki. Zase ne bom jemal nič s

seboj. Lakaste čevlje in rokavice si kupim lahko v Monakovem. A zdaj pride nekaj, ko si ne vem pomoči: poročno darilo! Nekaj morava dati.«

»Jaz že vem, kaj!«

»Radoveden sem.«

V Kitinih očeh se je zablistalo. »Mamin biserni nakit!«

Vili se je ustrašil. »Toda, miška! Ti biseri so vredni celo premoženje. Papa bo divjal.«

Ponosno je dvignila glavico. »Biseri so moja last. In jaz vem prav dobro, kaj delam. Ako bi mama doživela ta dan, bi bila sama položila te bisere Ani okoli vratu!«

Vili jo je božal po licu. »Miška! Ti si imenitno dekle! Tas se bo razlezel od veselja. Tako bi dognala vse! Samo, da ne boš v razburjenosti počela kakšnih neumnosti. In ponoči se dobro naipi, da boš jutraj krepko na nogah. Točno ob štirih bom potkal na tvoja vrata. In zdaj izgini, miška. Legel bom k počitku.«

Kiti se je dvignila. »Daj mi roko, da je vse trdno dogovorjeno.«

»Tui!«

Segel ji je v roko in Kiti jo je stisnila s takšno slovesno resnobo, kakor bi šlo za rütijsko prisego.

Nekaj minut nato je vtihotapil Vili mali ročni kovček v Kitino sobo. Potem se je vrnil v svojo sobo in se z gorečo cigaro v ustih vrge na posteljo. Ni trajalo dolgo, da je zaspal. Goreča cigara mu je padla z roke in prežgala za dlan veliko luknjno skozi preprogo.

Prebudil se tudi ni, ko je Kiti proti šestim na večer stopila v sobo. Da bi ga zdrnila, je smuknila k postelji. Ko ga je pogledala, se je prestrašila. Njegove zaprte veke so bile prozorno modrikaste, obraz brez krvi in uvelo mlahav kakor pri izčrpanem bolniku pa hudi vročici.

»Vili!«

Pri tem tesnobnem vzklisku se je prebudil. Urno se je vzpel pokonci in z vroče bleščečimi očmi pogledal sestro, kakor da ne ve prav, kaj se godi.

»Ali si bolan?«

»Jaz? Neumnost! Zdrav ko riba!« Smejoč se, je skočil s postelje, a tedaj ga je nenadoma posilil kašel, dolg in hud.

»Vili, kaj ti je?« je zajecjala Kiti in mu prinesla kozarec vode, ki jo je zahteval s kretnjo roke.

Izpraznil je kozarec in si pritisnil roko na prsi. »Zaleteti se mi je moralo, ko sem se prebudil. No, zdaj je že dobro.« Postavil je kozarec na mizo in se globoko oddahnil.

V skrbih mu je gledala Kiti v obraz, ki je začel spet po malem rdeči. »Ali ti je tudi res dobro? Popolnoma dobro?«

»Popolnoma!«

»Hvala Bogu! Ne morem ti povedati, kako sem se prestrašila.«

»Pojdi vendar, ne bodi smešala!« je zagodel in jo potisnil skozi vrata. Stopil je pred zrcalo in si ogledoval obraz, pazljivo in nekoliko otožno resno. Potem se je začel napravljati, da bi odšel v vas, in si žvižgal pri tem veselo koračnico.

Zal ko iz škatice ter židane volje, je zapustil hišo in se nameril počasi po drevoredu. Ko se je blizal orliji kletki, je opazil, da se med palicami kadil ven droben prah. Okoli kletke je bilo nastlano z drobnim perjem in bel puh je plaval povsod okrog. »Zdi se mi, da so se spet skavsalile!«

Ko je stopil bliže, je videl, da sedi pet orlov složno v kotu kletke, dočim je šesti visel na vratu med upognjenimi palicami. Ptice je bil že napol mrtev; bil je razkljuvan in odrt, in samo še malo so mu utripale peroti in se gibali kremplji.

»Moser! Moser!« je zavpil Vili prestrašeno. Starec je pritekel iz svoje delavnice. »Kaj je, gospod grof?«

»Urno! Ključ od orlije kletke! Eden od ptičev visi med palicami!«

Tarnajoč je zlezal Moser po ključ, a orel je med tem že poginil.